

20200420813

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ (*)

Се прогласува Законот за заштита на личните податоци (*), што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 февруари 2020 година.

Бр. 08-1417/1
16 февруари 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ (*)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Содржина на законот

Член 1

Со овој закон се уредува заштитата на личните податоци и правото на приватност во врска со обработката на личните податоци, а особено начелата поврзани со обработката на личните податоци, правата на субјектот на личните податоци, положбата на контролорот и обработувачот, преносот на личните податоци во други држави, основањето, статусот и надлежностите на Агенцијата за заштита на личните податоци, посебните операции на обработка на личните податоци, правните средства и одговорноста при обработката на личните податоците, супервизијата над заштита на личните податоци, како и прекршоците и прекршочната постапка во оваа област.

Материјална примена

Член 2

(1) Овој закон се применува на целосно или делумно автоматизирана обработка на личните податоци и на друга обработка на личните податоци коишто се дел од постојна збирка на лични податоци или се наменети да бидат дел од збирка на лични податоци.

(2) Одредбите од овој закон нема да се применуваат врз обработката на личните податоци што се врши од страна на физички лица, исклучиво заради лични активности или активности во домот.

---

* Со овој закон се врши усогласување со европската регулатива во областа на заштитата на личните податоци, и тоа: Регулотива (ЕУ) 2016/679 на Европскиот парламент и на Советот од 27 април 2016 година за заштита на физички лица во поглед на обработката на лични податоци, за слободно движење на таквите податоци и за укинување на Директива 95/46/ЕЗ (Општа регулатива за заштита на податоци) CELEX број 32016R0679.

Територијална примена

Член 3

(1) Одредбите од овој закон се применуваат врз обработката на личните податоци ако контролорот или обработувачот е основан на територијата на Република Северна Македонија, без разлика дали обработката на личните податоци се врши на територијата на Република Северна Македонија или надвор од нејзините граници.

(2) Одредбите од овој закон се применуваат врз обработката на личните податоци на субјектите на лични податоци од Република Северна Македонија, од страна на контролор или обработувач кој не е основан во Република Северна Македонија, при што активностите за обработка на личните податоци се поврзани со:

- понуда на стоки или услуги, без разлика дали од субјектот на лични податоци од Република Северна Македонија се бара да изврши плаќање или

- набљудување на однесувањето на субјектите на лични податоци, доколку тоа однесување се одвива во Република Северна Македонија.

(3) Одредбите од овој закон се применуваат врз обработката на личните податоци од страна на контролор кој не е основан на територијата на Република Северна Македонија, но е основан на територија каде се применува правото на Република Северна Македонија според меѓународни договори ратификувани согласно Уставот на Република Северна Македонија.

Дефиниции

Член 4

(1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **„Личен податок“** е секоја информација која се однесува на идентификувано физичко лице или физичко лице кое може да се идентификува (субјект на лични податоци), а физичко лице кое може да се идентификува е лице чиј идентитет може да се утврди директно или индиректно, посебно врз основа на идентификатор како што се име и презиме, матичен број на граѓанинот, податоци за локација, идентификатор преку интернет, или врз основа на едно или повеќе обележја специфични за неговиот физички, физиолошки, генетски, ментален, економски, културен или социјален идентитет на тоа физичко лице;

2. **„Обработка на личните податоци“** е секоја операција или збир на операции кои се извршуваат врз личните податоци, или група на лични податоци, автоматски или на друг начин, како што се: собирање, евидентирање, организирање, структурирање, чување, приспособување или промена, повлекување, консултирање, увид, употреба, откривање преку пренесување, објавување или на друг начин правење достапни, усогласување или комбинирање, ограничување, бришење или уништување;

3. **„Ограничување на обработката на личните податоци“** е означување на личните податоци кои се чуваат, а со цел ограничување на нивната обработка во иднина;

4. **„Профилирање“** е секоја форма на автоматска обработка на лични податоци, која се состои од користење на лични податоци за оценување на одредени лични аспекти поврзани со физичкото лице, а особено за анализа или предвидување на аспекти кои се однесуваат на извршување на професионалните обврски на тоа физичко лице, неговата економска состојба, здравје, лични преференции, интереси, доверливост, однесување, локација или движење;

5. **„Псевдонимизација“** е обработка на личните податоци на таков начин што личните податоци не можат повеќе да се поврзат со одреден субјект на лични податоци без да се користат дополнителни информации, под услов таквите дополнителни информации да се

чуваат одделно и да подлежат на технички и организациски мерки со кои ќе се обезбеди дека личните податоци не се поврзани со идентификувано физичко лице или физичко лице кое може да се идентификува;

6. **„Збирка на лични податоци“** е структурирана група лични податоци која е достапна согласно со специфични критериуми, без оглед дали е централизирана, децентрализирана или распространета на функционална или географска основа;

7. **„Контролор“** е физичко или правно лице, орган на државната власт, државен орган или правно лице основано од државата за вршење на јавни овластувања, агенција или друго тело, кое самостојно или заедно со други ги утврдува целите и начинот на обработка на личните податоци, а кога целите и начинот на обработка на личните податоци се утврдени со закон, со истиот закон се определуваат контролорот или посебните критериуми за негово определување;

8. **„Обработувач на збирка на лични податоци“** е физичко или правно лице, орган на државната власт, државен орган или правно лице основано од државата за вршење на јавни овластувања, агенција или друго тело кое ги обработува личните податоци во име на контролорот;

9. **„Корисник“** е физичко или правно лице, орган на државната власт, државен орган или правно лице основано од државата за вршење на јавни овластувања, агенција или друго тело на кое му се откриваат личните податоци без разлика дали е тоа трето лице или не. Меѓутоа, органите на државната власт и државните органи на кои им се откриваат личните податоци во рамките на посебна истрага во согласност со закон, не се сметаат за корисници, при што обработката на овие податоци од овие органи мора да биде во согласност со важечките правила за заштита на личните податоци според целите на таа обработка;

10. **„Трето лице“** е секое физичко или правно лице, орган на државната власт, државен орган или правно лице основано од државата за вршење на јавни овластувања, агенција или друго тело, кое не е субјект на лични податоци, контролор, обработувач или лице, кое под директно овластување на контролорот или обработувачот е овластено да ги обработува податоците;

11. **„Согласност“** на субјектот на лични податоци е секоја слободно дадена, конкретна, информирана и недвосмислена изјавена волја на субјектот на личните податоци, преку изјава или јасно потврдено дејствие, а со кои се изразува согласност за обработка на неговите лични податоци;

12. **„Нарушување на безбедност на личните податоци“** е секое нарушување на безбедноста, што доведува до случајно или незаконско уништување, губење, менување, неовластено откривање или пристап до личните податоци кои се пренесуваат, чуваат или на друг начин се обработуваат;

13. **„Посебни категории на лични податоци“** се лични податоци кои откриваат расно или етничко потекло, политички ставови, верски или филозофски убедувања или членство во синдикални организации, како и генетски податоци, биометриски податоци, податоци што се однесуваат на здравјето или податоци за сексуалниот живот или сексуалната ориентација на физичкото лице;

14. **„Генетски податоци“** се лични податоци поврзани со генетските карактеристики на физичкото лице кои се наследени или стекнати, а кои откриваат единствена информација за неговата физиологија или здравје, која особено се добива со анализа на биолошки примерок од тоа физичко лице;

15. **„Биометриски податоци“** се лични податоци кои се добиваат преку специфична техничка обработка на физичките и физиолошките карактеристики на физичкото лице или карактеристики на неговото однесување, а преку кои се овозможува или потврдува единствената идентификација на физичкото лице;

16. **„Податоци што се однесуваат на здравјето“** се лични податоци поврзани со физичкото или менталното здравје на физичкото лице, вклучувајќи и податоци за добиената здравствена заштита кои откриваат информации за неговото здравје;

17. **„Претставник“** е физичко или правно лице основано во Република Северна Македонија, кое е определено од страна на контролорот или обработувачот кој не е основан во Република Северна Македонија со цел да го претставува контролорот, односно обработувачот во врска со неговите обврски кои произлегуваат од овој закон, при што претставникот се определува во писмена форма во согласност со членот 31 од овој закон;

18. **„Задолжителни корпоративни правила“** се политики за заштита на личните податоци кои се почитуваат од страна на контролорот или обработувачот основан на територијата на Република Северна Македонија, при пренос или серија на преноси на лични податоци од Република Македонија до контролор или обработувач во една или повеќе трети земји во рамките на група на друштва (поврзани друштва) или група на правни лица кои вршат заедничка економска дејност;

19. **„Услуги на информатичко општество“** се услуги што се дефинирани во прописите за електронска трговија;

20. **„Меѓународна организација“** е организација и нејзините органи регулирани со меѓународното јавно право или кој било друг орган формиран од страна на или врз основа на договор помеѓу две или повеќе држави;

21. **„Директен маркетинг“** е секој вид на комуникација остварена на било кој начин според најновите технолошки достигнувања, а со цел испраќање на рекламна, маркетиншка или пропагандна содржина која е насочена директно до одреден субјект на личните податоци, како и обработка на лични податоци која вклучува и профилирање до оној степен до кој истото е поврзано со овој вид на комуникација;

22. **„Надзорно тело“** е Агенцијата за заштита на личните податоци која има статус на самостоен и независен државен орган основан согласно со овој закон (во натамошниот текст: Агенција);

23. **„Истражување“** во смисла на овој закон е постапка на испитување и проверување на определен контролор или обработувач во однос на законитоста на преземените активности од негова страна при обработката на личните податоци и нивната заштита при спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

24. **„Орган на државна власт“** во смисла на овој закон се други државни органи и институции основани согласно со Уставот на Република Северна Македонија или согласно со друг закон;

25. **„Икона“** во смисла на овој закон е визуелен приказ на веќе инсталирана апликација или софтверска програма во информациско - комуникациски систем кој го користи субјектот на личните податоци и е разбирлива за корисникот на системот.

(2) Изразите што се употребуваат во овој закон, чие значење не е дефинирано во ставот (1) на овој член, имаат значење утврдено со друг закон.

Забрана на дискриминација

Член 5

Заштитата на личните податоци се гарантира на секое физичко лице без дискриминација заснована врз неговата националност, раса, боја на кожата, верски уверувања, етничка припадност, пол, јазик, политички или други верувања, материјална положба, потекло по раѓање, образование, социјално потекло, државјанство, место или вид на престој или кои било други лични карактеристики.

Примена на Законот за општата управна постапка

Член 6

(1) Постапките предвидени со овој закон ќе се водат согласно со одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) Комуникацијата во врска со постапките од ставот (1) на овој член, помеѓу Агенцијата и странките се одвива во писмена форма, усно или по електронски пат, согласно со овој закон и Законот за општата управна постапка.

Доставување на податоци

Член 7

(1) Секој орган на државната власт, јавна институција, установа и друго правно лице што води службени регистри, јавно достапни збирки на податоци или други збирки на податоци е должен без надоместок по барање на Агенцијата, да и доставува податоци од регистрите и збирките на податоци за потребите на постапките што се водат согласно со овој закон.

(2) Комуникацијата помеѓу Агенцијата и органите на државната власт, јавните институции, установи и други правни лица од ставот (1) на овој член се одвива во писмена форма, усно или по електронски пат согласно со закон.

Давање на помош

Член 8

(1) Агенцијата може да побара да ѝ се укаже помош од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи при спроведување на решение кое е извршно согласно со Законот за општата управна постапка и овој закон, ако се најде на физички отпор или таков отпор оправдано може да се очекува, како и во други случаи утврдени со закон.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи е должен да укаже помош согласно со закон.

II. НАЧЕЛА

Начела поврзани со обработката на лични податоци

Член 9

(1) Личните податоци се:

- обработуваат согласно со закон, во доволна мера и на транспарентен начин во однос на субјектот на личните податоци („законитост, правичност и транспарентност“),

- собираат за конкретни, јасни и легитимни цели и нема да се обработуваат на начин што не е во согласност со тие цели. Натомошната обработка за цели на архивирање од јавен интерес, за научни или историски истражувања или за статистички цели, во согласност со членот 86 став (1) од овој закон, нема да се смета дека не е во согласност со првичните цели за кои се собрани личните податоци („ограничување на целите“),

- соодветни, релевантни и ограничени на она што е неопходно во однос на целите заради кои се обработуваат („минимален обем на податоци“),

- точни и каде што е потребно ажурирани, при што ќе се преземат сите соодветни мерки за навремено бришење или коригирање на податоците што се неточни или нецелосни, имајќи ги предвид целите заради кои биле обработени („точност“),

- чувани во форма која овозможува идентификација на субјектите на личните податоци, не подолго од она што е потребно за целите поради кои се обработуваат личните податоци. Личните податоци може да се чуваат подолго од нивниот рок на чување ако се обработуваат само за целите на архивирање од јавен интерес, за научни или историски истражувања или за статистички цели во согласност со членот 86 став (1) од овој закон, а со применување на соодветни технички и организациски мерки согласно со овој закон, заради заштита на правата и слободите на субјектот на личните податоци („ограничување на рокот на чување“),

- обработени на начин кој обезбедува соодветно ниво на безбедност на личните податоци, вклучувајќи заштита од неовластена или незаконска обработка, како и нивно случајно губење, уништување или оштетување, со примена на соодветни технички или организациски мерки („интегритет и доверливост“).

(2) Контролорот е одговорен за усогласеноста со ставот (1) на овој член, при што е должен да ја демонстрира усогласеноста (отчетноста).

Законитост на обработката на личните податоци

Член 10

(1) Обработката на личните податоци е законита, само ако и до оној степен доколку е исполнет најмалку еден од следните услови:

- субјектот на лични податоци дал согласност за обработка на неговите лични податоци за една или повеќе конкретни цели,

- обработката е потребна за исполнување на договор каде субјектот на лични податоци е договорна страна, или за да се преземат активности на барање на субјектот на лични податоци пред неговото пристапување кон договорот,

- обработката е потребна за исполнување на законска обврска на контролорот,

- обработката е потребна за заштита на суштинските интереси на субјектот на лични податоци или на друго физичко лице,

- обработката е потребна за извршување на работи од јавен интерес или при вршење на јавно овластување на контролорот утврдено со закон,

- обработката е потребна за целите на легитимните интереси на контролорот или на трето лице, освен кога таквите интереси не преовладуваат над интересите или основните права и слободи на субјектот на лични податоци коишто бараат заштита на личните податоци, особено кога субјектот на личните податоци е дете.

(2) Одредбите од ставот (1) алинеја 6 на овој член нема да се применува за обработка на личните податоци од страна на органите на државната власт при спроведување на нивните надлежности.

(3) Правниот основ за обработка на личните податоци наведен во ставот (1) алинеи 3 и 5 на овој член се утврдува со закон. Во законот задолжително се предвидуваат одредби за: условите кои ја одредуваат законитоста на обработката од страна на контролорот, целите на обработката, категориите на лични податоци кои се предмет на обработката, категориите на субјекти на личните податоци; субјекти на кои може да бидат откриени личните податоци, како и целите за кои се откриваат личните податоци, ограничувањата во однос на целите на обработка, периодот на чување, операциите и постапките за обработка, вклучувајќи и мерки за обезбедување на законска и правична обработка, а со

цел да се исполни целта од јавниот интерес и да биде пропорционално на извршување на легитимната цел. Законот мора да содржи и процена на влијанието на заштитата на личните податоци за случаите предвидени во членот 39 од овој закон.

(4) Ако личните податоци се обработуваат за друга цел различна од целта за која првично биле собрани, при што обработката не се врши врз основа на согласност на субјектот на личните податоци или врз основа на закон, кој е неопходна и пропорционална мерка за заштита на целите утврдени во членот 27 став (1) од овој закон тогаш контролорот за да утврди дали обработката за други цели е во согласност со првичната цел за која биле собрани личните податоци, е должен меѓу другото да ги земе предвид:

- секоја поврзаност помеѓу целите заради кои се собираат личните податоци и целите за предвидената понатамошна обработка,
- контекстот во кој биле собрани личните податоци, особено во поглед на односите помеѓу субјектите на лични податоци и контролорот,
- природата на личните податоци, а особено дали се обработуваат посебни категории на лични податоци согласно со членот 13 од овој закон или се обработуваат лични податоци кои се однесуваат на казнени осуди и казнени дела согласно со членот 14 од овој закон,
- можните последици од предвидената понатамошна обработка за субјектите на лични податоци,
- постоењето на соодветни заштитни мерки кои може да вклучуваат криптирање или псевдонимизација.

Услови за согласност

Член 11

(1) Кога обработката се врши врз основа на согласност, контролорот е должен да демонстрира дека субјектот на личните податоци дал согласност за обработка на неговите лични податоци во смисла на членот 4 став (1) точка 11 од овој закон.

(2) Ако согласноста на субјектот на лични податоци е дадена во форма на писмена изјава која се однесува и на други прашања, барањето за согласност мора да се презентира на начин кој јасно може да се разликува од другите прашања, во разбирлива и лесно достапна форма, користејќи јасни и едноставни средства. Секој дел од таквата изјава кој претставува повреда на одредбите од овој закон, не е обврзувачки.

(3) Субјектот на лични податоци има право да ја повлече согласноста во секое време. Повлекувањето на согласноста не влијае на законитоста на обработката, заснована на дадена согласност пред нејзиното повлекување. Пред да даде согласност, субјектот на лични податоци се информира за тоа, а повлекувањето на согласноста мора да биде еднакво едноставно, како и нејзиното давање.

(4) Кога се проценува дали согласноста е доброволно дадена, во најголема можна мера се зема предвид, меѓу другото, дали извршувањето на договорот во кој е вклучена одредена услуга е условено од давањето согласност за обработка на личните податоци, а која не е потребна за исполнување на договорот.

Услови коишто се применуваат за согласноста на дете во однос на услугите на информатичкото општество

Член 12

(1) Во случај кога субјектот на лични податоци има дадено согласност за обработка на неговите лични податоци за една или повеќе конкретни цели, во врска со директното нудење на услуги на информатичкото општество на деца, обработката на личните

податоци на дете е законска, ако детето има најмалку 14 години. Ако детето е на возраст под 14 години, таквата обработка е законска само ако и доколку таквата согласност е дадена или дозволена од законскиот застапник на детето.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член, контролорот е должен да вложи разумен напор за верификација дека согласноста е дадена од законскиот застапник на детето, земајќи ја предвид расположливата технологија.

Обработка на посебни категории на лични податоци

Член 13

(1) Забранета е обработка на посебните категории на лични податоци определени во членот 4 став (1) точка 13 од овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, обработка на посебните категории на лични податоци може да се врши ако:

1) субјектот на лични податоци дал изречна согласност за обработка на тие лични податоци за една или повеќе конкретни цели, освен кога со закон е предвидено дека забраната од ставот (1) на овој член за обработка на такви податоци не може да се отповика од субјектот на личните податоци;

2) обработката е неопходна за целите на извршување на обврските и остварувањето на посебните права на контролорот или на субјектот на личните податоци во областа на вработувањето и социјалната сигурност и во прописите за социјална заштита, доколку тоа е дозволено со закон или колективен договор, во кои се предвидуваат соодветни мерки за заштита на фундаменталните права и интереси на субјектот на лични податоци;

3) обработката е неопходна за заштита на суштинските интереси на субјектот на личните податоци или на друго физичко лице, кога субјектот на личните податоци физички или правно не е во можност да ја даде својата согласност;

4) обработката се извршува во рамките на легитимните активности со соодветни заштитни мерки од одредена фондација, здружение или некоја друга непрофитна организација со политичка, филозофска, религиозна или синдикална цел и под услов обработката да се однесува само на членови на овие организации или на нивни поранешни членови или на лица кои имаат редовни контакти со нив во врска со нивните цели и под услов личните податоци да не се откриваат надвор од таа организација без согласност на субјектите на личните податоци;

5) обработката се однесува на лични податоци, кои очигледно се објавени јавно од субјектот на личните податоци;

6) обработката е неопходна за воспоставување, практикување или одбрана на правни барања или секогаш кога судовите дејствуваат во рамките на нивните надлежности;

7) обработката е неопходна поради причини од јавен интерес врз основа на закон пропорционално на целта и почитување на суштината на правото на заштита на личните податоци, како и обезбедување соодветни и конкретни мерки за заштита на фундаменталните права и интереси на субјектот на личните податоци;

8) обработката е неопходна за целите на превентивна или трудова медицина, за проценка на работоспособноста на вработениот, медицинска дијагноза, обезбедување на здравствена или социјална нега или третман или за целите на управување со услугите и системите за здравствена или социјална заштита, врз основа на закон или во согласност со договор со здравствениот работник во кој предмет се условите и заштитните мерки наведени во ставот (3) на овој член;

9) обработката е неопходна за целите од јавен интерес во областа на јавното здравство, како што се заштита против сериозни прекугранични закани за здравјето или обезбедување на високи стандарди за квалитет и безбедност на здравствената заштита и лековите или медицинските помагала, врз основа на закон, во кој се предвидени соодветни и конкретни мерки за заштита на правата и слободите на субјектот на личните податоци, особено заштита на деловна тајна;

10) обработката е неопходна за целите на архивирање од јавен интерес, за целите на научни и историски истражувања или статистички цели во согласност со членот 86 став (1) од овој закон, врз основа на закон, што е пропорционално на целта во согласност со почитување на суштината на правото на заштита на личните податоци и обезбедување соодветни и конкретни мерки за заштита на основните права и интереси на субјектот на личните податоци.

(3) Личните податоци наведени во ставот (1) на овој член, можат да бидат обработени за целите наведени во ставот (2) точка 8) на овој член, кога овие податоци се обработуваат од страна на, или под одговорност на стручно лице кое подлежи на обврска за чување на деловна тајна во согласност со закон или со правилата утврдени од надлежни тела во Република Северна Македонија или од друго лице кое исто така подлежи на обврска за чување на деловна тајна во согласност со закон или правилата утврдени од надлежни тела во Република Северна Македонија.

Обработка на лични податоци поврзани со осудите за кривични дела

Член 14

Обработката на личните податоци во врска со осуди за кривични дела или која е поврзана со заштитни мерки засновани на членот 10 став (1) од овој закон, се врши само под контрола на надлежен орган на државната власт или кога обработката е дозволена со закон во кој се утврдени соодветни мерки за заштита во согласност со правата и слободите на субјектите на личните податоци. Секој сеопфатен регистар на осуди за кривични дела се води под контрола на надлежен орган на државната власт, согласно со закон.

Обработка за којашто не се бара идентификација

Член 15

(1) Ако целите за кои контролорот обработува лични податоци, не бараат или престанала потребата за натамошна идентификација на субјектот на личните податоци од страна на контролорот, контролорот не е обврзан да одржува, стекнува или да обработува дополнителни информации за идентификација на субјектот на личните податоци само заради усогласување со овој закон.

(2) Во случаите наведени во ставот (1) на овој член, кога контролорот не е во состојба да го идентификува субјектот на личните податоци, соодветно го информира субјектот, ако тоа е можно. Во такви случаи, членовите од 19 до 24 од овој закон не се применуваат, освен кога субјектот на личните податоци, со цел да го оствари своето право од овие членови, обезбедува дополнителни информации, овозможувајќи негова идентификација.

III. ПРАВА НА СУБЈЕКТОТ НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

1. Транспарентност

Транспарентни информации, комуникација и начини на остварување на правата на субјектот на личните податоци

Член 16

(1) Контролорот е должен да преземе соодветни мерки за обезбедување на сите информации наведени во членовите 17 и 18 од овој закон и на секоја комуникација врз основа на членовите од 19 до 26, како и членот 38 од овој закон, поврзани со обработката која се однесува на субјектот на личните податоци на концизен, транспарентен, разбирлив начин и во лесно достапна форма, со користење на јасен едноставен јазик, особено за информации кои посебно се наменети за дете. Информациите треба да бидат дадени во писмена форма или со други средства, вклучувајќи каде што е применливо по електронски пат. По барање на субјектот на личните податоци, информациите може да се дадат усно, под услов идентитетот на субјектот на личните податоци да е докажан со други средства.

(2) Контролорот е должен да го олесни остварувањето на правата на субјектот на личните податоци врз основа на членовите од 19 до 26 од овој закон. Во случаи кои се однесуваат на членот 15 став (2) од овој закон, контролорот нема да одбие да дејствува на барање на субјектот на личните податоци за остварување на неговите права врз основа на членовите од 19 до 26 од овој закон, освен ако контролорот докаже дека не е во состојба да го идентификува субјектот на личните податоци.

(3) Контролорот за барањето на субјектот на личните податоци е должен да достави информација за преземените активности врз основа на членовите од 19 до 26 од овој закон до субјектот на личните податоци без непотребно одложување и во секој случај во период од еден месец од денот на приемот на барањето. Доколку е потребно овој рок може да биде продолжен за уште два месеци земајќи ги предвид сложеноста и бројот на барањата. Контролорот го информира субјектот на личните податоци за секое продолжување во рок од еден месец од денот на приемот на барањето, заедно со причината за одложувањето. Кога субјектот на лични податоци поднесува барање во електронска форма, информациите се даваат со користење на електронски средства каде што е можно, освен ако субјектот на личните податоци побара поинаку.

(4) Ако контролорот не презема активности по барањето на субјектот на личните податоци, контролорот го информира субјектот на личните податоци без одложување и најдоцна во рок од еден месец од денот на приемот на барањето, за причините за преземените активности и за можноста за поднесување на барање до Агенцијата, како и за можноста за користење на судска заштита согласно со закон.

(5) Обезбедената информација врз основа на членовите 17 и 18 од овој закон и секоја комуникација и сите активности преземени врз основа на членовите од 19 до 26, како и членот 38 од овој закон се овозможуваат без надоместок. Во случај кога барањата од субјектот на личните податоци се очигледно неосновани или прекумерни, особено во однос на нивниот повторувачки карактер, контролорот може да:

- наплати надоместок имајќи ги предвид обемот, сложеноста и времето потребно за обезбедување на информацијата или комуникацијата или постапувањето по барањето или
- одбие да постапи по барањето.

Докажувањето на неоснованоста или прекумерниот карактер на барањето паѓа на товар на контролорот.

(6) По исклучок од членот 15 од овој закон, каде што контролорот има основано сомневање во врска со идентитетот на физичкото лице што го поднесува барањето според членовите од 19 до 25 од овој закон, контролорот може да побара доставување на дополнителни информации потребни за утврдување на идентитетот на субјектот на личните податоци.

(7) Информацијата која се доставува до субјектите на личните податоци во согласност со членовите 17 и 18 од овој закон може да се обезбеди во комбинација со стандардизирани икони, со цел да им даде лесно видлив, разбирлив и јасно читлив начин за да се обезбеди јасен преглед на целта на обработката. Ако стандардизираните икони се претставени во електронска форма тие треба да бидат машинско читливи.

(8) Начинот на одредување на информациите кои што треба да бидат претставени во форма на стандардизирани икони, како и процедурите за обезбедување на стандардизирани икони ги пропишува директорот на Агенцијата.

2. Информации и пристап до лични податоци

Информации коишто се доставуваат при собирање на лични податоци од субјектот на личните податоци

Член 17

(1) Кога личните податоци се собираат од субјектот на личните податоци, контролорот во моментот на собирањето на личните податоци, на субјектот на личните податоци му ги обезбедува следните информации:

1) идентитетот и контакт податоците на контролорот и податоци за неговиот овластен претставник во Република Северна Македонија;

2) контакт податоци за офицерот за заштита на личните податоци;

3) целите на обработката за коишто личните податоци се наменети, како и правната основа за обработката;

4) легитимните интереси што ги спроведува контролорот или трето лице, кога обработката се врши врз основа на членот 10 став (1) алинеја 6 од овој закон;

5) корисниците или категориите на корисници на личните податоци, доколку ги има;

6) каде што е применливо, фактот дека контролорот има намера да пренесе лични податоци во трета земја или меѓународна организација, како и во случај на пренос на лични податоци согласно со членот 50 или членот 51 или членот 53 став (1) втор потстав од овој закон, повикување на соодветните или прифатените заштитни мерки и начинот за добивање на копија од нив или информации каде истите се достапни.

(2) Покрај информациите од ставот (1) на овој член, контролорот во моментот на собирањето на личните податоци, на субјектот на личните податоци му ги дава следните дополнителни информации кои се неопходни за обезбедување на правична и транспарентна обработка:

1) временскиот период за кој ќе се чуваат личните податоци, а ако тоа е невозможно, критериумите што се користат за одредување на тој период;

2) постоењето на право да се бара од страна на контролорот пристап, исправка или бришење на личните податоци или ограничување на обработката на личните податоци кои се однесуваат на субјектот на личните податоци, или право на приговор за обработката, како и право на преносливост на податоците;

3) постоењето на правото за повлекување на согласноста во секое време, без да се влијае на законитоста на обработката која била заснована на согласноста пред истата да биде повлечена, кога обработката се врши врз основа на членот 10 став (1) алинеја 1 од овој закон или врз основа на членот 13 став (2) точка 1) од овој закон;

4) правото на поднесување барање до Агенцијата согласно со овој закон;

5) информација дали давањето на личните податоци е законска или договорна обврска или услов кој е потребен за склучување на договор, како и дали субјектот на личните податоци има обврска да ги даде личните податоци и можните последици ако овие податоци не бидат дадени;

6) постоењето на автоматизиран процес на одлучување, вклучувајќи го и профилирањето како што е наведено во членот 26 ставови (1) и (4) од овој закон и најмалку во оние случаи, кога е вклучена значајна информација за логички поврзаните процеси на обработка, како и значењето и предвидените последици од таквата обработка за субјектот на личните податоци.

(3) Кога контролорот има намера и понатаму да обработува лични податоци за цел различна од онаа за која се собрани личните податоци, контролорот пред понатамошната обработка, на субјектот на личните податоци му обезбедува информации за другата цел и сите други потребни информации, како што е наведено во ставот (2) на овој член.

(4) Ставовите (1), (2) и (3) на овој член не се применуваат само ако и до оној степен кога субјектот на лични податоци веќе располага со информациите.

Информации кои што се доставуваат кога личните податоци не се добиени од субјектот на личните податоци

Член 18

(1) Кога личните податоци не се добиени од субјектот на личните податоци, контролорот на субјектот на личните податоци му ги обезбедува следните информации:

1) идентитетот и контакт податоците на контролорот и податоци за неговиот овластен претставник во Република Северна Македонија;

2) контакт податоци за офицерот за заштита на личните податоци;

3) целите на обработката за коишто личните податоци се наменети, како и правната основа за обработката;

4) категориите на лични податоци кои се обработуваат;

5) корисниците или категориите на корисници на личните податоци, доколку ги има;

6) кога е применливо, намерата на контролорот да пренесе лични податоци во трета земја или меѓународна организација, како и во случај на пренос на лични податоци согласно со членот 50 или членот 51 или членот 53 став (1) втор потстав од овој закон, повикување на соодветните или прифатените заштитни мерки и начинот за добивање на копија од нив или информации каде истите се достапни.

(2) Покрај информациите од ставот (1) на овој член, контролорот на субјектот на личните податоци му ги дава следните дополнителни информации кои се неопходни за обезбедување на правична и транспарентна обработка на неговите лични податоци и тоа:

1) временскиот период за кој ќе се чуваат личните податоци, а ако тоа не е возможно, критериумите што се користат за одредување на тој период;

2) легитимните интереси што ги спроведува контролорот или трето лице, кога обработката се врши врз основа на членот 10 став (1) алинеја 6 од овој закон;

3) постоењето на право да се бара од страна на контролорот пристап, исправка или бришење на личните податоци или ограничување на обработката на личните податоци кои се однесуваат на субјектот на личните податоци, или право на приговор за обработката, како и право на преносливост на податоците;

4) постоењето на правото за повлекување на согласноста во секое време, без да се влијае на законитоста на обработката која била заснована на согласноста пред истата да биде повлечена, кога обработката се врши врз основа на членот 10 став (1) алинеја 1 од овој закон или врз основа на членот 13 став (2) точка 1) од овој закон;

5) правото на поднесување барање до Агенцијата согласно со овој закон;

6) изворот на личните податоци и доколку е применливо, дали податоците се од јавно достапни извори;

7) постоењето на автоматизиран процес на одлучување, вклучувајќи го и профилирањето како што е наведено во членот 26 ставови (1) и (4) од овој закон и најмалку во оние случаи, кога е вклучена значајна информација за логиката на обработката, како и за значењето и предвидените последици од таквата обработка за субјектот на личните податоци.

(3) Контролорот ги обезбедува информациите наведени во ставовите (1) и (2) на овој член:

1) во разумен рок по добивањето на личните податоци, но најдоцна во рок од еден месец, имајќи ги предвид посебните околности под кои личните податоци се обработуваат;

2) ако личните податоци се користат за комуникација со субјектот на личните податоци, најдоцна при остварување на првиот контакт со субјектот на личните податоци или

3) ако е предвидено откривање на друг примач, најдоцна до моментот кога личните податоци се откриени за прв пат.

(4) Кога контролорот има намера и понатаму да обработува лични податоци за цел различна од онаа за која се собрани личните податоци, контролорот пред понатамошната обработка, на субјектот на личните податоци му обезбедува информации за другата цел и сите други потребни информации како што е наведено во ставот (2) на овој член.

(5) Ставовите од (1) до (4) на овој член не се применуваат ако и до оној степен кога:

1) субјектот на личните податоци веќе располага со информациите;

2) обезбедувањето на таквите информации е невозможно или бара несразмерно големи напори, особено за обработка на податоци за целите на архивирањето од јавен интерес, за научни или историски истражувања или за статистички цели, кои се предмет на услови и заштитни мерки согласно со членот 86 став (1) од овој закон или доколку постои веројатност дека обврската наведена во ставот (1) на овој член, ќе го направи невозможно или сериозно ќе го отежне постигнувањето на целите на таа обработка. Во овие случаи, контролорот презема соодветни мерки за заштита на правата, слободите и легитимните интереси на субјектот на личните податоци, вклучувајќи и обезбедување на јавен пристап до информациите;

3) добивањето или откривањето е јасно дозволено со закон во кој се предвидуваат соодветни мерки за заштита на легитимните интереси на субјектот на личните податоци или

4) личните податоци мора да останат доверливи во согласност со обврската за деловна тајна, што се регулира со закон, вклучувајќи и законска обврска за доверливост.

Право на пристап на субјектот на личните податоци

Член 19

(1) Субјектот на личните податоци има право да добие потврда од контролорот дали се обработуваат негови лични податоци или лични податоци за него и доколку се обработуваат, да добие пристап до личните податоци и до следните информации:

1) целите на обработката;

2) категориите на лични податоци кои се обработуваат;

3) корисниците или категориите на корисници на кои се откриени или ќе бидат откриени личните податоци, особено корисниците во трети земји или меѓународни организации;

4) предвидениот рок за кој ќе се чуваат личните податоци, а ако тоа не е возможно, критериумите што се користат за одредување на тој период;

5) постоењето на право да се бара од страна на контролорот исправка или бришење на личните податоци или ограничување на обработката на личните податоци поврзани со субјектот на личните податоци, или право на приговор против таквата обработка;

6) правото на поднесување на барање до Агенцијата согласно со членот 97 од овој закон;

7) кога личните податоци не се собираат од субјектот на личните податоци, сите достапни информации за нивниот извор;

8) постоењето на автоматизиран процес на одлучување, вклучувајќи го и профилирањето како што е наведено согласно со членот 26 ставови (1) и (4) од овој закон и најмалку во оние случаи, кога е вклучена значајна информација за логиката на обработката, како и значењето и предвидените последици од таквата обработка за субјектот на личните податоци.

(2) Кога личните податоци се пренесуваат во трета земја или меѓународна организација, субјектот на личните податоци има право да биде информиран за соодветните заштитни мерки кои се однесуваат на преносот согласно со членот 50 од овој закон.

(3) Контролорот е должен да обезбеди копија од личните податоци што се обработуваат. За сите дополнителни копии побарани од субјектот на личните податоци, контролорот донесува одлука дали ќе наплати надоместок. Доколку контролорот наплати надоместок, висината на истиот зависи од обемот, сложеноста и времето потребно за обезбедување на копиите. Ако субјектот на личните податоци поднесе барање по електронски пат, на субјектот на личните податоци информациите ќе му бидат обезбедени на вообичаен начин кој се користи во случај на електронска форма, освен ако субјектот на личните податоци не побарал поинаку.

(4) Правото да се добие копија од ставот (3) на овој член не смее да влијае негативно врз правата и слободите на другите физички лица.

3. Исправка и бришење

Право на исправка

Член 20

Субјектот на личните податоци има право да побара и да добие од контролорот во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето, исправка на неговите неточни лични податоци. Земајќи ги предвид целите на обработката, субјектот на личните податоци има право да ги дополни нецелосните лични податоци, со давање на дополнителна изјава.

Право на бришење („право да се биде заборавен“)

Член 21

(1) Субјектот на личните податоци има право да побара од контролорот да ги избрише неговите лични податоци при што контролорот има обврска да ги избрише личните податоци во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето за бришење, ако е исполнет еден од следните услови:

1) личните податоци повеќе не се потребни за целите за кои биле собрани или обработени на друг начин;

2) субјектот на личните податоци ја повлекува својата согласност врз која се заснова обработката на податоците согласно со членовите 10 став (1) точка 1) и 13 став (2) од овој закон и ако не постои друга законска основа за обработка;

3) субјектот на личните податоци поднесе приговор на обработката согласно со членот 25 став (1) од овој закон, при што не постојат преовладувачки легитимни цели за обработката, или субјектот на личните податоци поднесе приговор на обработката согласно со членот 25 став (2) од овој закон;

4) личните податоци биле незаконски обработени;

5) личните податоци треба да бидат избришани со цел почитување на обврска утврдена со закон која се однесува на контролорот;

6) личните податоци биле собрани во врска со понудата на услуги на информатичко општество, согласно со членот 12 став (1) од овој закон.

(2) Кога контролорот ги објавил јавно личните податоци и е должен во согласност со ставот (1) на овој член да ги избрише личните податоци, тогаш контролорот презема дејствија, вклучувајќи технички мерки за да ги извести другите контролори кои ги обработуваат личните податоци дека субјектот на личните податоци побарал бришење на сите линкови или копии или репродукции на личните податоци од страна на тие контролори, земајќи ги предвид достапната технологија и трошоците на спроведувањето.

(3) Ставовите (1) и (2) на овој член не се применуваат до оној степен до кој обработката е неопходна:

а) за остварувањето на правото на слобода на изразување и информирање;

б) за усогласување со законска обврска која бара обработка според закон што се применува во однос на контролорот, или за извршување на работи од јавен интерес или при вршење на јавно овластување утврдено со закон доделено на контролорот;

в) од причини од јавен интерес во областа на јавното здравство согласно со членот 13 став (2) точки 8) и 9) и став (3) од овој закон;

г) за целите на архивирање од јавен интерес, за цели на научни или историски истражувања или за статистички цели, согласно со членот 86 став (1) од овој закон, доколку постои веројатност правото утврдено во ставот (1) на овој член да се направи невозможно или сериозно да го отежне постигнувањето на целите на таа обработка или

д) за воспоставување, остварување или одбрана на барања засновани на закон.

Право на ограничување на обработката

Член 22

(1) Субјектот на личните податоци има право да побара ограничување на обработката од контролорот, ако е исполнет еден од следните услови:

а) точноста на личните податоци се оспорува од субјектот на личните податоци, за период кој му овозможува на контролорот да ја провери точноста на личните податоци;

б) обработката е незаконска и субјектот на личните податоци се спротивставува на бришењето на личните податоци, при што наместо тоа бара ограничување на нивната употреба;

в) за целите на обработка, контролорот нема повеќе потреба од личните податоци, но субјектот на личните податоци ги бара за воспоставување, остварување или одбрана на неговите правни барања;

г) субјектот на личните податоци се спротивставува на обработката согласно со членот 25 став (1) од овој закон во очекување на верификација дали легитимните интереси на контролорот преовладуваат над интересите на субјектот на личните податоци.

(2) Кога обработката е ограничена според ставот (1) на овој член, таквите лични податоци може да се обработуваат, само со согласност на субјектот на личните податоци со исклучок на нивното чување, или за воспоставување, остварување или одбрана на неговите правни барања или за заштита на правата на друго физичко или правно лице или поради важни причини од јавен интерес.

(3) Кога субјектот на личните податоци го остварил правото на ограничување на обработката согласно со ставот (1) на овој член, тогаш контролорот го информира пред да престане ограничувањето на обработката.

Обврска за известување при исправка или бришење на личните податоци или ограничување на обработката

Член 23

Контролорот е должен да ги пријавува сите исправки или бришења на личните податоци или ограничувања на обработката извршени согласно членовите 20, 21 став (1) и 22 од овој закон, за секој корисник на кого личните податоци биле откриени, освен ако тоа е невозможно или бара несразмерно големи напори. Ако субјектот на личните податоци побара, тогаш контролорот го информира субјектот на личните податоци за тие корисници.

Право на преносливост на податоците

Член 24

(1) Субјектот на личните податоци има право да ги добие неговите лични податоци, а кои тој ги има дадено на контролорот во структуриран, вообичаено користен, машински читлив формат при што има право да ги пренесе тие податоци на друг контролор без попречување од страна на контролорот на кого личните податоци се дадени, ако:

а) обработката е заснована врз основа на согласност според член 10 став (1) алинеја 1 или член 13 став (2) точка 1) од овој закон, или врз основа на договорна обврска според член 10 став (1) алинеја 2 од овој закон и

б) обработката се врши на автоматизиран начин.

(2) При остварувањето на правото на преносливост на податоците од ставот (1) на овој член, субјектот на личните податоци има право да добие директен пренос на личните податоци од еден контролор на друг, ако тоа е технички возможно.

(3) Остварувањето на правото од ставот (1) на овој член не го исклучува остварувањето на правото утврдено во членот 21 од овој закон. Правото од ставот (1) на овој член не се однесува на обработката потребна за извршување на работи од јавен интерес или при вршење на службеното овластување доделено на контролорот.

(4) Правото на преносливост на податоците наведено во ставот (1) на овој член, не смее да влијае негативно врз правата и слободите на другите физички лица.

4. Право на приговор и автоматизирано донесување на поединечни одлуки

Право на приговор

Член 25

(1) Субјектот на личните податоци врз основа на конкретна ситуација поврзана со него има право да поднесе приговор до контролорот во секое време, против обработката на неговите лични податоци, врз основа на членот 10 став (1) алинеи 5 или 6 од овој закон,

вклучувајќи и профилирање засновано на овие одредби. Контролорот не може повеќе да врши обработка на личните податоци, освен ако докаже дека постојат релевантни легитимни интереси за обработка, кои преовладуваат над интересите, правата и слободите на субјектот на личните податоци, или за воспоставување, остварување или одбрана на неговите правни барања.

(2) Доколку личните податоци се обработуваат за цели на директен маркетинг, субјектот на личните податоци има право во секое време да поднесе приговор на обработката на неговите лични податоци поврзани со овој вид на маркетинг, кој вклучува и профилирање до оној степен до кој истото е поврзано со директниот маркетинг.

(3) Кога субјектот на личните податоци приговара на обработката на неговите лични податоци за цели на директен маркетинг, контролорот ја запира натамошната обработка на личните податоци за тие цели.

(4) Најдоцна до моментот на првата комуникација со субјектот на личните податоци, субјектот на личните податоци мора изречно да биде известен за неговото право утврдено во ставовите (1) и (2) на овој член, при што известувањето мора да се направи на јасен начин и одвоено од било која друга информација.

(5) Во контекст на користењето на услугите на информатичкото општество и независно од прописите за електронските комуникации, субјектот на личните податоци може да го користи правото на приговор преку автоматски средства со користење на технички спецификации.

(6) Кога личните податоци се обработуваат за цели на научни или историски истражувања или за статистички цели во согласност со членот 86 став (1) од овој закон, субјектот на личните податоци има право, врз основа на конкретната ситуација поврзана со него да поднесе приговор против обработката на неговите лични податоци, освен ако обработката е неопходна за реализирање на работи од јавен интерес.

Автоматско донесување на поединечни одлуки, вклучувајќи и профилирање

Член 26

(1) Субјектот на личните податоци има право да не биде предмет на одлука заснована единствено на автоматизирана обработка, вклучувајќи го и профилирањето што предизвикува правни последици за него или на сличен начин значително влијае на него.

(2) Ставот (1) на овој член не се применува ако одлуката:

а) е потребна за склучување или извршување на договор меѓу субјектот на личните податоци и контролорот;

б) е дозволена со закон што се применува во однос на контролорот, и во кој исто така се предвидени соодветни мерки за заштита на правата и слободите и легитимните интереси на субјектот на личните податоци или

в) се заснова на изречна согласност на субјектот на личните податоци.

(3) Во случаите наведени во ставот (2) точките (а) и (в) на овој член, контролорот е должен да примени соодветни мерки за заштита на правата и слободите, како и на легитимните интереси на субјектот на личните податоци, а најмалку право на обезбедување на човечка интервенција од страна на контролорот, право на изразување на личен став и право на оспорување на таквата одлука.

(4) Одлуките од ставот (2) на овој член не смеат да се засноваат на посебни категории на лични податоци, освен ако се применува членот 13 став (2) точка 1) или 7) од овој закон, при што се воспоставени и соодветни мерки за заштита на правата и слободите и легитимните интереси на субјектот на личните податоци.

5. Ограничувања

Ограничувања

Член 27

(1) Со законот кој што се применува за контролорот или обработувачот може да се ограничат обемот на обврските и правата утврдени во членовите од 16 до 26 од овој закон и членот 38 од овој закон, како и во членот 9 од овој закон, доколку тие одредби се во согласност со правата и обврските утврдени во членовите од 16 до 26 од овој закон и кога таквото ограничување е во согласност со суштината на основните права и слободи и претставува неопходна и пропорционална мерка со цел да се обезбеди:

- 1) националната безбедност;
- 2) одбраната;
- 3) јавната безбедност;
- 4) превенција, истрага, откривање или гонење на сторителите на кривични дела или извршување на изречените казнени санкции, вклучувајќи превенција и спречување на закани за јавната безбедност;
- 5) други важни цели од општ јавен интерес за Република Северна Македонија, а особено важен економски или финансиски интерес на Република Северна Македонија, вклучувајќи монетарни, буџетски и даночни прашања, јавно здравје и социјална заштита;
- 6) заштита на независноста на судовите и судските постапки;
- 7) превенција, истрага, откривање и гонење на прекршувањето на етичките правила за регулираните професии;
- 8) следење, инспекциски надзор или регулаторни функции кои се барем повремено поврзани со исполнување на надлежностите на органите на државната власт во случаите наведени во точките од 1) до 5) и точка 7) од овој став;
- 9) заштита на субјектот на личните податоци или на правата и слободите на други физички лица;
- 10) спроведување на барањата во граѓански постапки.

(2) Секоја законска мерка од ставот (1) на овој член, особено содржи посебни одредби, по потреба најмалку за:

- 1) целите на обработката или категориите на обработка;
- 2) категориите на личните податоци;
- 3) обемот на воведените ограничувања;
- 4) заштитните мерки за спречување на злоупотреба или незаконски пристап или пренос;
- 5) спецификацијата на контролорот или категориите на контролори;
- 6) роковите на чување и применливите заштитни мерки, земајќи ги предвид природата, обемот и целите на обработката или категориите на обработка;
- 7) ризиците за правата и слободите на субјектите на личните податоци и
- 8) правото на субјектите на личните податоци да бидат информирани за ограничувањето, освен по исклучок ако истото би било во спротивност со целта на ограничувањето.

IV. КОНТРОЛОРО И ОБРАБОТУВАЧ

1. Општи обврски

Одговорност на контролорот

Член 28

(1) Земајќи ги предвид природата, обемот, контекстот и целите на обработката, како и ризиците со различна веројатност и сериозноста за правата и слободите на физичките лица, контролорот е должен да примени соодветни технички и организациски мерки за да обезбеди и да може да докаже дека обработката се врши во согласност со овој закон. Техничките и организациските мерки по потреба се преиспитуваат и се ажурираат.

(2) Ако е пропорционално на активностите за обработка, тогаш мерките од ставот (1) на овој член вклучуваат и примена на соодветни политики за заштита на личните податоци од страна на контролорот.

(3) Почитувањето на одобрените кодекси на однесување, наведени во членот 44 од овој закон или на одобрените механизми за сертификација наведени во членот 46 од овој закон, може да се искористи како елемент за да се докаже усогласеноста со обврските од страна на контролорот.

Техничка и интегрирана заштита на личните податоци

(Data protection by design and by default)

Член 29

(1) Според најновите технолошки достигнувања, трошоците за спроведување, природата, обемот, контекстот и целите на обработката, како и ризиците со различна веројатност и сериозноста за правата и слободите на физичките лица кои произлегуваат од обработката, контролорот во моментот на дефинирање на средствата за обработка, како и во моментот на самата обработка, е должен да примени соодветни технички и организациски мерки како што е псевдонимизацијата, а кои се развиени со цел ефикасно спроведување на начелата за заштита на личните податоци, како што е сведувањето на минимален обем на податоците и вклучување на потребните заштитни мерки во процесот на обработка, со цел да се исполнат барањата од овој закон и да се обезбеди заштита на правата на субјектите на личните податоци.

(2) Контролорот е должен да примени соодветни технички и организациски мерки за да обезбеди дека интегрирано се обработуваат само оние лични податоци кои се неопходни за секоја посебна цел на обработката. Оваа обврска се однесува на количеството на собрани лични податоци, опсегот на нивната обработка, рокот на чување и нивната достапност. Таквите мерки особено треба да обезбедат дека личните податоци без согласност на субјектот на личните податоци не се автоматски достапни за неограничен број на физички лица.

(3) Одобрениот механизам за сертификација согласно со членот 46 од овој закон може да се искористи како елемент за да се докаже усогласеноста со барањата утврдени во ставовите (1) и (2) на овој член.

Заеднички контролори

Член 30

(1) Ако два или повеќе контролори заедно ги утврдат целите и начините на обработка, тогаш тие се заеднички контролори. Заедничките контролори на транспарентен начин се должни да ја определат нивната соодветна одговорност за исполнување на обврските од овој закон, особено во однос на остварувањето на правата на субјектот на личните податоци и нивните обврски за обезбедување на информациите наведени во членовите 17 и 18 од овој закон, со нивен меѓусебен договор, освен во случај кога одговорностите на контролорите се утврдени со закон којшто се применува на тие контролори. Во договорот може да се утврди и лице кое ќе биде контакт точка со субјектите на личните податоци.

(2) Договорот од ставот (1) на овој член, треба доследно да ги одразува одделните улоги и релации на заедничките контролори во однос на субјектите на личните податоци. Основните карактеристики на договорот треба да бидат достапни за субјектот на личните податоци.

(3) Без оглед на условите од договорот од ставот (1) на овој член, субјектот на личните податоци може да ги остварува своите права согласно со овој закон во однос на секој од контролорите и против секој од нив.

Претставници на контролори или обработувачи кои не се основани во Република Северна Македонија

Член 31

(1) При примена на членот 3 став (2) од овој закон, контролорот или обработувачот е должен да определи овластен претставник во Република Северна Македонија во писмена форма.

(2) Обврската утврдена во ставот (1) на овој член, не се однесува на:

(а) обработката која е повремени и не вклучува во голема мера обработка на посебни категории на лични податоци, или обработка на лични податоци поврзани со казни осуди и казни дела од членот 14 од овој закон за која не постои веројатност дека ќе предизвика ризик за правата и слободите на физичките лица, земајќи ги предвид природата, контекстот, опсегот и целите на обработката или

(б) органите на државната власт или друго тело.

(3) Субјектите на личните податоци и Агенцијата можат покрај или наместо на контролорот или обработувачот, да се обратат и на овластениот претставник за сите прашања поврзани со обработката на личните податоци, а за целите на усогласување со овој закон.

(4) Определувањето на овластениот претставник од страна на контролорот или обработувачот не треба да влијае на правните дејствија кои би можеле да бидат иницирани против самиот контролор или обработувач.

Обработувач

Член 32

(1) Ако обработката се врши во име на контролорот, тогаш контролорот користи само обработувачи кои обезбедуваат доволна гаранција за примена на соодветни технички и организациски мерки на таков начин на кој обработката ќе се одвива во согласност со барањата од овој закон и ќе обезбедува заштита на правата на субјектот на личните податоци.

(2) Обработувачот не може да ангажира друг обработувач без претходно посебно или генерално писмено овластување од страна на контролорот. Во случај на генерално писмено овластување од страна на контролорот, обработувачот го информира контролорот за сите планирани промени за ангажирање или замена на други обработувачи, давајќи му можност на контролорот да се спротивстави на тие промени.

(3) Обработката од страна на обработувачот се регулира со договор или со друг правен акт во согласност со закон, кој што е обврзувачки за обработувачот во однос на контролорот, и со кој се регулира предметот и времетраењето на обработката, природата и целта на обработката, видот на личните податоци и категориите на субјекти на личните податоци, како и обврските и правата на контролорот. Во овој договор или друг правен акт се регулира особено дека обработувачот:

(а) ги обработува личните податоци само според документирани упатства од контролорот, вклучувајќи и пренос на лични податоци во трета земја или меѓународна организација, освен кога е должен да го стори тоа според барањата на закон што се применува во однос на обработувачот, во таков случај, обработувачот го информира контролорот за тоа правно барање пред обработката, освен ако тој закон забранува такво информирање заради важни причини од јавен интерес;

(б) обезбедува дека овластените лица за обработка на личните податоци се обврзани да ја почитуваат доверливоста или подлежат на законска обврска за почитување на доверливоста;

(в) ги презема сите неопходни мерки согласно со членот 36 од овој закон;

(г) ги почитува условите наведени во ставовите (2) и (4) на овој член за ангажирање на друг обработувач;

(д) земајќи ја предвид природата на обработката, му помага на контролорот, преку примена на соодветни технички и организациски мерки, колку што е можно, да ги исполни обврските на контролорот да одговори на барањата за остварување на правата на субјектот на личните податоци утврдени во Глава III од овој закон;

(ѓ) му помага на контролорот да обезбеди усогласување на обврските согласно со членовите од 36 до 40 од овој закон, земајќи ги предвид природата на обработката и информациите кои му се достапни на обработувачот;

(е) по избор на контролорот, ги брише или ги враќа сите лични податоци на контролорот по завршувањето на услугите поврзани со обработката на личните податоци и ги брише постојните копии, освен ако со закон не постои обврска за чување на личните податоци;

(ж) му обезбедува пристап на контролорот до сите информации потребни за докажување на исполнувањето на обврските утврдени во овој член, како и овозможува и придонесува за извршување на ревизии, вклучувајќи инспекции од страна на контролорот или друг ревизор овластен од страна на контролорот.

Во однос на точка (ж) од овој став, обработувачот веднаш го известува контролорот, ако според негово мислење одредени упатства дадени од страна на контролорот го прекршуваат овој закон или други прописи кои се однесуваат на заштитата на личните податоци.

(4) Ако обработувачот ангажира друг обработувач за извршување на специфични активности за обработка во име на контролорот, тогаш истите обврски за заштита на личните податоци како што се обврските предвидени во договорот или друг правен акт меѓу контролорот и обработувачот од ставот (3) на овој член, му се наложуваат и на другиот обработувач преку договор или друг правен акт во согласност со закон, а особено обврска за обезбедување на доволна гаранција за примена на соодветни технички и

организациски мерки, со цел обработката да ги исполнува барањата од овој закон. Ако ангажираниот обработувач не ја исполнува својата обврска за заштита на личните податоци, првичниот обработувач останува целосно одговорен пред контролорот за исполнување на обврските на ангажираниот обработувач.

(5) Почитувањето од страна на обработувачот кон одобрените кодекси на однесување, наведени во членот 44 од овој закон или одобрените механизми за сертификација наведени во членот 46 од овој закон, може да се искористи како елемент за докажување на исполнувањето на обврските од ставовите (1) и (4) на овој член.

(6) Договорот или другиот правен акт наведен во ставовите (3) и (4) на овој член, може да се заснова целосно или делумно на стандардни договорни клаузули од ставот (7) на овој член, вклучително и кога се дел од сертификација доделена на контролорот или обработувачот во согласност со членовите 46 и 47 од овој закон, притоа не доведувајќи го во прашање поединечниот договор меѓу контролорот и обработувачот.

(7) Агенцијата може да утврди стандардни договорни клаузули за прашањата наведени во ставовите (3) и (4) на овој член.

(8) Договорот или другиот правен акт од ставовите (3) и (4) на овој член треба да биде во писмена форма, односно во електронска форма, согласно со закон.

(9) Ако обработувачот со утврдување на целите и начинот на обработка го прекршува овој закон, тогаш обработувачот се смета за контролор во однос на таа обработка, притоа не доведувајќи ги во прашање членот 101 и одредбите од глава IX од овој закон.

Обработка со овластување од страна на контролорот или обработувачот

Член 33

Обработувачот и секое лице кое дејствува со овластување од страна на контролорот или обработувачот, а кое што има пристап до личните податоци, не треба да ги обработува тие податоци ако не се дадени упатства од контролорот, освен ако обработката не се бара со овој или друг закон.

Евиденција на активностите за обработка

Член 34

(1) Секој контролор и неговиот овластен претставник, води евиденција на операциите за обработка, а за кои е одговорен. Оваа евиденција, особено ги содржи следните информации:

(а) називот, односно името и презимето и контакт податоци на контролорот и на сите заеднички контролори, на овластениот претставник на контролорот и на офицерот за заштита на личните податоци;

(б) целите на обработката;

(в) опис на категориите на субјектите на личните податоци и на категориите на личните податоци;

(г) категориите на корисници на кои се откриени или ќе бидат откриени личните податоци, вклучувајќи корисници во трети земји или меѓународни организации;

(д) преносот на лични податоци во трета земја или меѓународна организација, вклучувајќи идентификација на таа трета земја или меѓународна организација, а во случај на пренос на лични податоци, од членот 53 став (1) втор потстав од овој закон, документација за соодветни заштитни мерки;

(ѓ) предвидените рокови за бришење на различните категории на лични податоци;

(е) општ опис на техничките и организациските мерки за безбедност од членот 36 став (1) од овој закон.

(2) Секој обработувач и неговиот овластен претставник, води евиденција на сите категории на операции на обработка, извршени во име на контролорот, во која се содржани:

(а) називот, односно името и презимето и контакт податоци на обработувачот или обработувачите и на секој контролор во чие име дејствува обработувачот, на овластените претставници на контролорот или обработувачот и на офицерот за заштита на личните податоци;

(б) категориите на обработка кои што се вршат во име на секој контролор;

(в) преносот на лични податоци во трета земја или меѓународна организација, вклучувајќи идентификација на таа трета земја или меѓународна организација, а во случај на пренос на лични податоци, од членот 53 став (1) втор потстав од овој закон, документација за соодветни заштитни мерки;

(г) општ опис на техничките и организациските мерки за безбедност од членот 36 став (1) од овој закон.

(3) Евиденциите од ставовите (1) и (2) на овој член, се водат во писмена форма, односно и во електронска форма, согласно со закон.

(4) Контролорот или обработувачот и каде што е применливо, нивните овластени претставници, на барање на Агенцијата и обезбедуваат пристап до евиденциите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Обврските од ставовите (1) и (2) на овој член не се применуваат на трговско друштво или организација со помалку од 50 вработени, освен ако постои веројатност обработката која што ја вршат да претставува ризик за правата и слободите на субјектите на личните податоци, ако обработката не е повремени или обработката вклучува посебни категории на лични податоци или лични податоци поврзани со казнени осуди и казнени дела од членот 14 од овој закон.

Соработка со Агенцијата

Член 35

Контролорот и обработувачот и нивните овластени претставници, се должни на барање на Агенцијата да соработуваат со неа, при исполнување на нејзините задачи.

2. Безбедност на личните податоци

Безбедност на обработката

Член 36

(1) Според најновите технолошки достигнувања, трошоците за спроведување и природата, обемот, контекстот и целите на обработката, како и ризиците со различен степен на веројатност и сериозноста за правата и слободите на физичките лица, контролорот и обработувачот се должни да применат соодветни технички и организациски мерки за да обезбедат ниво на безбедност соодветно на ризикот, вклучувајќи, според потребата:

(а) псевдонимизација и криптирање на личните податоци;

(б) способност за обезбедување на континуирана доверливост, интегритет, достапност и отпорност на системите и услугите за обработка;

(в) способност за навремено, повторно воспоставување на достапноста до личните податоци и пристапот до нив во случај на физички или технички инцидент;

(г) процес на редовно тестирање, оценување и евалуација на ефективноста на техничките и организациските мерки со цел да се гарантира безбедноста на обработката.

(2) При процена на соодветно ниво на безбедност се земаат во предвид особено ризиците кои се поврзани со обработката, особено од случајно или незаконско уништување, губење, менување, неовластено откривање на личните податоци или неовластен пристап до пренесените, зачуваните или на друг начин обработени лични податоци.

(3) Почитувањето на одобрените кодекси на однесување, наведени во членот 44 од овој закон или на одобрените механизми за сертификација наведени во членот 46 од овој закон, може да се искористи како елемент за докажување на усогласеноста со барањата утврдени во ставот (1) на овој член.

(4) Контролорот и обработувачот преземаат мерки за да обезбедат дека секое физичко лице кое дејствува по овластување на контролорот или на обработувачот, а кое што има пристап до личните податоци, нема да ги обработува овие податоци, ако не му се дадени упатства од контролорот, освен ако е обврзан да ги обработува според закон.

(5) Контролорот и обработувачот се должни да ја демонстрираат примената на мерките според барањата утврдени во ставот (1) на овој член.

Известување на Агенцијата за нарушување на безбедноста на личните податоци

Член 37

(1) Во случај на нарушување на безбедноста на личните податоци, контролорот веднаш и не подоцна од 72 часа откако дознал за истото е должен да ја извести Агенцијата за нарушувањето на безбедноста на личните податоци, освен ако не постои веројатност нарушувањето на безбедноста на личните податоци да создаде ризик за правата и слободите на физичките лица. Кога известувањето до Агенцијата не е поднесено во рок од 72 часа, заедно со известувањето треба да биде доставено и образложение за причините за доцнењето.

(2) Обработувачот е должен да го извести контролорот веднаш, откако дознал за нарушување на безбедноста на личните податоци.

(3) Известувањето од ставот (1) на овој член, мора да го содржи најмалку следното:

(а) опис на природата на нарушувањето на безбедноста на личните податоци, вклучувајќи, категориите и приближниот број на засегнати субјекти на личните податоци, како и категориите и приближниот број на засегнати евидентирани лични податоци;

(б) наведување на името, презимето и контакт податоци на офицерот за заштита на личните податоци или на друго лице за контакт, од кое може да се добијат повеќе информации;

(в) опис на можните последици од нарушувањето на безбедноста на личните податоци;

(г) опис на преземените или предложените мерки од страна на контролорот за справување со нарушувањето на безбедноста на личните податоци, вклучувајќи соодветни мерки за намалување на можните негативни ефекти.

(4) Информациите може постепено да се обезбедат без понатамошно непотребно одлагање, само доколку не било можно целосно или дел од информациите да се поднесат истовремено.

(5) Контролорот ги документира сите нарушувања на безбедноста на личните податоци, вклучувајќи ги фактите поврзани со нарушувањето на безбедноста на личните податоци, нивните последици и преземените активности за справување со нарушувањето, а со цел да и овозможи на Агенцијата да ја провери усогласеноста со овој член.

Известување на субјектот на личните податоци за нарушување на безбедноста на личните податоци

Член 38

(1) Во случај на нарушување на безбедноста на личните податоци, за кое постои веројатност да предизвика висок ризик за правата и слободите на физичките лица, контролорот, веднаш го известува субјектот на личните податоци за нарушувањето на безбедноста на личните податоци.

(2) Во известувањето до субјектот на личните податоци од ставот (1) на овој член, на јасен и едноставен јазик се опишува природата на нарушувањето на безбедноста на личните податоци и се наведуваат најмалку информациите и мерките наведени во членот 37 став (3) точки (б), (в) и (г) од овој закон.

(3) Известувањето до субјектот на личните податоци од ставот (1) на овој член, не е задолжително, доколку е исполнет еден од следните услови:

(а) контролорот применил соодветни технички и организациски мерки за заштита и тие мерки биле применети во однос на личните податоци засегнати од нарушувањето на безбедноста на личните податоци, особено мерки кои што ги прават личните податоци неразбирливи за секое лице кое нема овластување за пристап до нив, како што е криптирањето;

(б) контролорот применил дополнителни мерки кои гарантираат дека веќе не постои веројатност за појавување на висок ризик за правата и слободите на субјектите на личните податоци од ставот (1) на овој член;

(в) ако известувањето бара несразмерен напор. Во таков случај, се врши јавно известување или се применува друга слична мерка со која субјектите на личните податоци ќе бидат подеднакво информирани на ефикасен начин.

(4) Ако контролорот не го известил субјектот на личните податоци за нарушувањето на безбедноста на личните податоци, Агенцијата по констатирање на веројатноста дека нарушувањето на безбедноста на личните податоци предизвикува висок ризик, може да побара од контролорот да извести за нарушувањето или да одлучи дека е исполнет некој од условите од ставот (3) на овој член.

3. Проценка на влијанието на заштитата на личните податоци и претходна консултација

Проценка на влијанието на заштитата на личните податоци

Член 39

(1) Кога при користење на нови технологии за некој вид на обработка, според природата, обемот, контекстот и целите на обработката, постои веројатност истата да предизвика висок ризик за правата и слободите на физичките лица пред да биде извршена обработката, контролорот е должен да изврши проценка на влијанието на предвидените операции на обработката во однос на заштитата на личните податоци. Една проценка може да се однесува на серија слични операции на обработка, кои претставуваат слични високи ризици.

(2) При вршењето на проценка на влијанието врз заштитата на личните податоци, контролорот е должен да побара совет од овластеното лице за заштита на личните податоци, ако тој е определен.

(3) Проценката на влијанието врз заштитата на личните податоци од ставот (1) на овој член, се бара особено во случај на:

(а) систематска и сеопфатна оценка на личните аспекти кои се поврзани со физички лица, која се заснова на автоматска обработка, вклучувајќи и профилирање, а врз основа на која се донесуваат одлуки кои произведуваат правно дејство во врска со физичкото лице или значително влијаат на физичкото лице;

(б) обемна обработка на посебните категории на лични податоци или на лични податоци поврзани со казнени осуди и казнени дела од членот 14 од овој закон; или

(в) систематско набљудување на јавно достапни простори во големи размери.

(4) Агенцијата воспоставува и јавно објавува листа на видовите операции на обработка, за кои се бара проценка на влијанието врз заштитата на личните податоци согласно со ставот (1) на овој член.

(5) Агенцијата може да воспостави и јавно да објави листа на видовите операции на обработка, за кои не се бара проценка на влијанието врз заштитата на личните податоци.

(6) Проценката од ставот (1) на овој член треба да содржи најмалку:

а) систематски опис на операциите за предвидената обработка и целите на обработката, вклучувајќи ги, каде што е применливо и легитимните интереси на контролорот;

б) проценка на неопходноста и пропорционалноста на операциите на обработка во однос на целите;

в) проценка на ризиците за правата и слободите на субјектите на личните податоци од ставот (1) на овој член; и

г) мерките предвидени за решавање на ризици, вклучувајќи заштитни мерки, мерки на безбедност и механизми за да се обезбеди заштита на личните податоци и за да се демонстрира усогласеност со овој закон, земајќи ги предвид правата и легитимните интереси на субјектите на личните податоци и други засегнати лица.

(7) Почитувањето на одобрените кодекси на однесување наведени во членот 44 од овој закон од страна на контролорите или обработувачите ќе биде земено предвид при процената на влијанието на операциите при обработката од страна на тие контролори или обработувачи, особено за целите на проценка на влијанието на заштитата на личните податоци.

(8) Контролорот бара мислење од субјектите на личните податоци или нивните претставници за планираната обработка, без да се влијае на заштитата на комерцијалните или јавните интереси или безбедноста на операциите на обработката.

(9) Контролорот изврши преиспитување за да процени дали обработката се врши во согласност со процената на влијанието на заштитата на личните податоци најмалку во случаите кога има промена на ризикот предизвикана од операциите на таа обработка.

Претходна консултација

Член 40

(1) Контролорот е должен да се консултира со Агенцијата пред обработката, ако процената на влијанието на заштитата на личните податоци од членот 39 од овој закон покаже дека, доколку контролорот не преземе мерки за ублажување на ризикот, тогаш обработката ќе предизвика висок ризик.

(2) Кога Агенцијата смета дека планираната обработка наведена во ставот (1) на овој член го прекршува овој закон, особено кога контролорот не го идентификувал или намалил ризикот во доволна мера, тогаш Агенцијата во рок не подолг од 60 дена од денот на приемот на барањето за консултација, му дава мислење во писмена форма на контролорот или кога е применливо на обработувачот, при што може да користи и кое било од своите овластувања од членот 66 од овој закон. Овој рок може да биде продолжен за дополнителни 40 дена, имајќи ја предвид комплексноста на планираната обработка.

Агенцијата во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето за консултација, го информира контролорот и обработувачот за продолжувањето на рокот, вклучувајќи ги причините за одложувањето на рокот. Овие рокови може да се суспендираат додека Агенцијата не ги добие сите побарани информации за целите на консултацијата.

(3) За време на консултирањето со Агенцијата согласно со ставот (1) на овој член, контролорот на Агенцијата и ги доставува следните информации:

(а) податоци за конкретните одговорности на контролорот, заедничките контролори и обработувачите вклучени во обработката, особено при обработка во рамките на група на правни лица;

(б) целите и средствата на планираната обработка;

(в) предвидените заштитни мерки и другите мерки за заштита на правата и слободите на субјектите на лични податоци во согласност со овој закон;

(г) контакт податоци на офицерот за заштита на личните податоци;

(д) процената на влијанието на заштитата на личните податоци, според членот 39 од овој закон и

(е) сите други податоци побарани од Агенцијата.

(4) Органите на државната власт и државните органи се консултираат со Агенцијата за време на изработување на предлог закони или на подзаконски акти кои се донесуваат врз основа на тие закони, а кои се однесуваат на обработката на личните податоци.

(5) По исклучок од ставот (1) на овој член, при процесот на консултирање на контролорите со Агенцијата, контролорот е должен да побара претходно одобрение од Агенцијата за обработка која ќе се врши од страна на контролорот за цели на јавниот интерес, вклучувајќи и обработка за цели на социјална заштита и јавно здравство.

(6) Одобрението од ставот (5) на овој член се бара особено во случај кога:

(а) основните активности на контролорот се состојат од операции за обработка, кои поради својата природа, опсег и/или цели, бараат во голема мера редовно и систематско следење на субјектите на лични податоци;

(б) основните активности на контролорот се состојат од обемна обработка на посебни категории на лични податоци или лични податоци поврзани со казнени осуди и казнени дела од членот 14 од овој закон; или

(в) ќе се врши систематско набљудување на простори или простории во големи размери.

4. Овластено лице за заштита на личните податоци

Определување на овластено лице за заштита на личните податоци

Член 41

(1) Контролорот и обработувачот се должни да определат овластено лице за заштита на личните податоци (во натамошниот текст: офицер за заштита на личните податоци) во секој случај кога:

(а) обработката се врши од страна на орган на државна власт, освен за судовите кога постапуваат во рамките на нивните надлежности, а кои ќе определат офицер за друга обработка на личните податоци која се врши согласно со закон;

(б) основните активности на контролорот или обработувачот се состојат од операции за обработка, кои поради својата природа, опсег и/или цели, бараат во голема мера редовно и систематско следење на субјектите на лични податоци или

(в) основните активности на контролорот или обработувачот се состојат од обемна обработка на посебни категории на лични податоци или лични податоци поврзани со казнени осуди и казнени дела од членот 14 од овој закон.

(2) Група на правни лица може да определат еден офицер за заштита на личните податоци, под услов офицерот за заштита на лични податоци да биде лесно достапен за секое правно лице во рамки на групата, Агенцијата и субјектите на лични податоци.

(3) Кога контролорот или обработувачот е орган на државна управа, еден офицер за заштита на личните податоци може да биде определен за неколку органи во состав, земајќи ја предвид нивната организациска структура и големина.

(4) Покрај случаите наведени во ставот (1) на овој член, контролорот или обработувачот или здруженија и други тела што ги претставуваат категориите на контролори или обработувачи, може да определат офицер за заштита на личните податоци. Офицерот за заштита на личните податоци може да ги извршува задачите за тоа здружение или друго тело кое ги претставува контролорите и обработувачите.

(5) Офицерот за заштита на личните податоци се определува врз основа на неговите стручни квалификации, а особено врз основа на стручни знаења за легислативата и практиките во областа на заштитата на личните податоци, како и неговата способност да ги извршува работите наведени во членот 43 од овој закон.

За офицер за заштита на личните податоци се определува лице, кое:

- ги исполнува условите за вработување определени со овој и со друг закон,
- активно го користи македонскиот јазик,
- во моментот на определувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност,
- има завршено високо образование и
- има стекнати знаења и вештини по однос на практиките и прописите за заштита на личните податоци, согласно со одредбите од овој закон.

(6) Офицерот за заштита на личните податоци може да биде вработен кај контролорот или обработувачот или да ги извршува работите врз основа на договор за услуги.

(7) Контролорот или обработувачот јавно ги објавува контакт податоците за офицерот за заштита на личните податоци и ја известува Агенцијата.

Положба на офицерот за заштита на личните податоци

Член 42

(1) Контролорот и обработувачот се должни да обезбедат дека офицерот за заштита на личните податоци на соодветен начин и навремено е вклучен во сите прашања поврзани со заштитата на личните податоци.

(2) Контролорот и обработувачот се должни да му обезбедат поддршка на офицерот за заштита на личните податоци при извршувањето на работите наведени во членот 43 од овој закон, обезбедувајќи му ресурси неопходни за извршување на тие работи и пристап до личните податоци и операциите на обработка, како и одржување на неговото стручно знаење.

(3) Контролорот и обработувачот се должни да гарантираат дека офицерот за заштита на личните податоци нема да добива никакви упатства од највисокото раководно ниво на контролорот или обработувачот во однос на извршувањето на неговите работи. Офицерот за заштита на личните податоци не може да биде сменет или казнет од контролорот или обработувачот за извршувањето на своите работи. Офицерот за заштита на личните податоци директно одговара пред највисокото раководно ниво на контролорот или обработувачот.

(4) Субјектите на личните податоци може да го контактираат офицерот за заштита на личните податоци за сите прашања поврзани со обработката на нивните лични податоци и за остварувањето на нивните права според овој закон.

(5) Офицерот за заштита на личните податоци е должен да ја почитува тајноста или доверливоста во однос на извршувањето на своите работи, во согласност со закон.

(6) Офицерот за заштита на личните податоци може да врши и други задачи и должности. Контролорот или обработувачот е должен да обезбеди дека таквите задачи и должности не доведуваат до судир на интереси.

Работи што ги врши офицерот за заштита на личните податоци

Член 43

(1) Офицерот за заштита на личните податоци ги врши најмалку следните работи:

(а) ги информира и советува контролорот или обработувачот и вработените кои вршат обработка соодветно на нивните обврски според одредбите од овој закон;

(б) ја следи усогласеноста со овој закон, со други засегнати закони кои се однесуваат на заштитата на личните податоци во Република Северна Македонија, како и со политиките на контролорот или обработувачот во однос на заштитата на личните податоци, вклучувајќи распределување на одговорности, подигнување на свеста и обучување на вработените кои што учествуваат во операциите на обработка, како и вршење на ревизии за заштита на личните податоци;

(в) каде што е потребно, дава совети во однос на процената на влијанието на заштитата на личните податоци и го следи извршувањето на процената во согласност со членот 39 од овој закон;

(г) соработува со Агенцијата;

(д) дејствува како контакт точка за Агенцијата во однос на прашањата поврзани со обработката, вклучувајќи ја претходната консултација од членот 40 од овој закон, како и советување според потребите за сите други прашања.

(2) При извршувањето на своите работи, офицерот за заштита на личните податоци ги зема предвид ризиците поврзани со операциите на обработката, како и природата, обемот, контекстот и целите на обработката.

5. Кодекси на однесување и сертификација

Кодекси на однесување

Член 44

(1) Согласно специфичните карактеристики на различните сектори на обработка на личните податоци и специфичните потреби на микро, малите и средните трговски друштва, а со цел да се придонесе за правилна примена од овој закон, здруженијата и другите тела што ги претставуваат категориите на контролори или обработувачи можат да изработат кодекси на однесување или измени или дополнување на таквите кодекси со цел да биде прецизирана примената од овој закон, во однос на:

(а) правичната и транспарентна обработка;

(б) легитимните интереси на контролорите во специфични контексти;

(в) собирањето на личните податоци;

(г) псевдонимизацијата на личните податоци;

(д) информирањето на јавноста и на субјектите на лични податоци;

(ѓ) остварувањето на правата на субјектите на лични податоци;

(е) информирањето и заштитата на децата и начинот на добивањето на согласност од законските застапници на детето;

(ж) мерките и постапките наведени во членовите 28 и 29 од овој закон, како и мерките за гарантирање на безбедноста при обработката на личните податоци утврдена во членот 36 од овој закон;

(з) известувањето на Агенцијата за нарушувањата на безбедноста на личните податоци и информирањето на субјектите на личните податоци за таквите нарушувања на безбедноста на личните податоци;

(с) преносот на личните податоци во трети земји или меѓународни организации; или

(и) вонсудските постапки и други постапки за решавање на спорови меѓу контролорите и субјектите на лични податоци во однос на обработката, не доведувајќи ги во прашање правата на субјектите на лични податоци врз основа на членовите 97 и 99 од овој закон.

(2) Кодексот на однесување од ставот (1) на овој член содржи механизми кои ќе му овозможат на телото за мониторирање од член 45 од овој закон задолжително да спроведува мониторинг на усогласеноста со неговите одредби од страна на контролорите или обработувачите кои се обврзале на неговата примена, без да се исклучат надлежностите и задачите на Агенцијата според членовите 64 или 65 од овој закон.

(3) Здруженијата и другите тела од ставот (1) на овој член, кои изработуваат кодекс на однесување или го изменуваат и дополнуваат постојниот кодекс, го доставуваат предлог кодексот, неговата измена или дополнување до Агенцијата. Агенцијата дава мислење за тоа дали предлог кодексот, неговата измена или дополнување се усогласени со овој закон и воедно го одобрува предлог кодексот, неговата измена или дополнување, ако смета дека обезбедува доволно соодветни заштитни мерки.

(4) Кога предлог кодексот на однесување, неговата измена или дополнување се одобрени во согласност со ставот (3) на овој член, Агенцијата го регистрира и објавува кодексот.

(5) Агенцијата води регистар на сите одобрени кодекси на однесување, измени и дополнувања и обезбедува јавен пристап до нив на соодветен начин.

(6) Формата, содржината и начинот на водење на регистарот од став (5) на овој член ги пропишува директорот на Агенцијата.

Мониторинг на одобрени кодекси на однесување

Член 45

(1) Без да се исклучат задачите и овластувањата на Агенцијата од членовите 65 и 66 од овој закон, мониторингот на усогласеноста на кодексот на однесување во согласност со членот 44 од овој закон, може да се спроведе од страна на тело кое има соодветно ниво на стручност во врска со предметот на кодексот и е акредитирано за таа цел од Агенцијата.

(2) Телото од ставот (1) на овој член, може да биде акредитирано за мониторинг на усогласеноста на кодексот на однесување, ако:

(а) пред Агенцијата ја докажало својата независност и стручност во врска со предметот на кодексот;

(б) воспоставило процедури, кои му овозможиле да направи проценка на квалификуваноста на контролорите и обработувачите да го применуваат кодексот, да мониторира дали тие се усогласени со одредбите од кодексот, како и да прави периодичен преглед на нивното функционирање;

(в) воспоставило процедури и структура за постапување по приговори за прекршување на кодексот или за начинот на кој кодексот бил спроведен или се применува од контролорот или обработувачот и истите се транспарентни во однос на субјектите на лични податоци и јавноста; и

(г) на Агенцијата во доволна мера и докажало дека неговите задачи и должности не доведуваат до судир на интереси.

(3) Поблиските стандарди и нормативи за акредитација на телото од став (1) на овој член ги пропишува директорот на Агенцијата.

(4) Без да се исклучат задачите и овластувањата на Агенцијата и одредбите од Глава VIII и Глава IX од овој закон, при постоење на соодветни заштитни мерки, телото од ставот (1) на овој член, презема соодветни дејствија во случај на прекршување на кодексот на однесување од страна на контролор или обработувач, вклучувајќи суспендирање или исклучување на засегнатиот контролор или обработувач од кодексот. Телото од ставот (1) на овој член ја информира Агенцијата за овие активности и за причините за преземање на истите.

(5) Агенцијата ја повлекува акредитацијата на телото од ставот (1) на овој член во рок од 15 дена од денот на создавање на условите, односно условите за акредитација не се почитуваат или веќе не се исполнуваат или ако активностите кои се спроведуваат од страна на телото го прекршуваат овој закон.

(6) Одредбите на овој член не се применуваат во однос на обработката извршена од страна на органите на државна власт и други државни органи.

Сертификација

Член 46

(1) Согласно специфичните карактеристики на различните сектори на обработка на лични податоци и специфичните потреби на микро, малите и средните трговски друштва, за да се придонесе за правилна примена од овој закон, Агенцијата поттикнува воспоставување на сертификација за заштита на личните податоци, како и печати и ознаки за заштита на личните податоци со цел да се демонстрира усогласеност со овој закон при операциите на обработка од страна на контролорите и обработувачите.

(2) Сертификацијата е доброволна и е јавно достапна.

(3) Сертификацијата според овој член не ја намалува одговорноста на контролорот или на обработувачот за усогласување со овој закон, како и не ги исклучува надлежностите и задачите на Агенцијата според членовите 64 или 65 од овој закон.

(4) Сертификацијата на овој член се врши од Агенцијата или од сертификациони тела согласно со членот 47 од овој закон, а врз основа на стандардите и нормативите пропишани од директорот на Агенцијата.

(5) За обработката која што е предмет на механизмот за сертификација, контролорот или обработувачот на сертификационото тело од членот 47 од овој закон или на Агенцијата му ги обезбедува сите информации и пристап до своите операции на обработка, кои се неопходни за водење на постапката за сертификација.

(6) Сертификатот се издава на контролорот или обработувачот за период не подолг од три години и може да биде обновен под истите услови, доколку стандардите и нормативите од ставот (4) на овој член и понатаму се исполнуваат. Сертификатот се повлекува од страна на сертификационите тела од членот 47 од овој закон или од Агенцијата, кога барањата за сертификација не се исполнети или веќе не се исполнуваат.

(7) Агенцијата води регистар за сите механизми за сертификација, како и за сите печати и ознаки за заштита на личните податоци и обезбедува јавен пристап до нив на соодветен начин.

(8) Формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот (7) на овој член ги пропишува директорот на Агенцијата.

Сертификациони тела

Член 47

(1) Без да се исклучат задачите и овластувањата на Агенцијата во согласност со членовите 65 и 66 од овој закон, сертификационите тела кои имаат соодветно ниво на стручност во областа на заштитата на личните податоци, ја известуваат Агенцијата со цел да им дозволи да ги применуваат своите овластувања, при што ако е потребно Агенцијата им издава и обновува сертификати во согласност со членот 66 став (2) точка (ж) од овој закон.

(2) Сертификационите тела од ставот (1) на овој член кои ќе вршат сертификација согласно со одредбите од овој закон, се акредитираат од страна на Институтот за акредитација на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Институтот), согласно со прописите за акредитација. Сертификационите тела од овој став, се акредитираат само ако:

(а) ја докажале пред Институтот својата независност и стручност во врска со предметот на сертификација;

(б) се обврзале да ги почитуваат стандардите и нормативите за сертификација од член 46 став (4) од овој закон;

(в) имаат воспоставено процедури за издавање, периодични прегледи и повлекување на сертификати, печати и ознаки за заштита на личните податоци;

(г) имаат воспоставено процедури и структура за постапување по приговори за прекршување на сертификацијата или за начинот на кој сертификацијата била спроведена или се применува од страна на контролорот или обработувачот и истите се транспарентни во однос на субјектите на лични податоци и јавноста;

(д) на Институтот во доволна мера му докажале дека нивните задачи и должности не доведуваат до судир на интереси.

(3) Акредитацијата на сертификационите тела од ставот (1) на овој член, се врши врз основа на стандарди и нормативи пропишани од директорот на Агенцијата.

(4) Сертификационите тела од ставот (1) на овој член се одговорни за соодветна проценка, која води до сертификација или до повлекување на издаден сертификат, без да се исклучи одговорноста на контролорот или обработувачот за усогласеност со овој закон. Акредитацијата се издава за период не подолг од пет години и може да биде обновена под исти услови, доколку сертификационото тело и понатаму ги исполнува барањата утврдени во овој член.

(5) Сертификационите тела од ставот (1) на овој член на Агенцијата и ги доставуваат бараните податоци и/или документи заедно со причините за издавање или повлекување на бараниот сертификат.

(6) Институтот ја повлекува акредитацијата на сертификационото тело од ставот (1) на овој член, ако не се почитуваат или веќе не се исполнуваат условите за акредитација, или ако активностите кои се спроведуваат од страна на телото го прекршуваат овој закон.

(7) Техничките стандарди за механизмите за сертификација и за печатите и ознаките за заштита на личните податоци, како и механизмите за промовирање и препознавање на тие сертификациски механизми, печати и ознаки ги пропишува директорот на Агенцијата.

(8) Одредбите од овој член се применуваат и при сертификација на тела за спроведување на обуки од областа на заштитата на личните податоци согласно со одредбите од овој закон.

V. ПРЕНОС НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Општо начело за пренос

Член 48

(1) Секој пренос на лични податоци кои се подложени на обработка или се наменети за обработка по преносот во трета земја или во меѓународна организација може да се изврши само доколку условите утврдени во овој закон се исполнети и се применуваат од страна на контролорот и обработувачот, вклучувајќи го и понатамошниот пренос на личните податоци од третата земја или меѓународна организација во друга трета земја или меѓународна организација. Одредбите од оваа глава се применуваат за да се обезбеди дека нема да биде загрозувано нивото на заштита на физичките лица гарантирано со овој закон.

(2) Одредбите од оваа глава нема да се применуваат за пренос на личните податоци од ставот (1) на овој член од Република Северна Македонија во земја членка на Европската Унија или во Европскиот економски простор.

(3) Во случај на пренос на лични податоци во земја членка на Европската унија, односно земја членка на Европскиот економски простор, контролорот или обработувачот е должен да ја извести Агенцијата.

Пренос на лични податоци врз основа на одлука за соодветност

Член 49

(1) Пренос на личните податоци во трета земја или меѓународна организација може да се изврши кога Агенцијата ќе процени дека третата земја или меѓународната организација обезбедува соодветно ниво на заштита.

(2) При оценување на соодветноста на степенот на заштита, Агенцијата ги зема предвид особено следните елементи:

(а) владеењето на правото, почитувањето на човековите права и основните слободи, релевантното законодавство, како општото така и секторското, вклучувајќи ги јавната безбедност, одбраната, националната безбедност и кривичното право и пристапот на јавните органи до лични податоци, а исто така и спроведувањето на таквото законодавство, правилата за заштита на личните податоци, професионалните правила и мерките за безбедност, вклучувајќи ги и правилата за понатамошен пренос на лични податоци во друга трета земја или меѓународна организација, кои се почитуваат во таа земја или меѓународна организација, судската практика, како и правосилни и извршни одлуки кои се применуваат на субјектите на лични податоци и ефикасна административна и судска заштита за субјектите на лични податоци, а чии лични податоци се пренесуваат;

(б) постоењето и ефикасно функционирање на еден или повеќе независни надзорни органи за заштита на личните податоци во засегнатата трета земја или на тела на кои подлежи една меѓународна организација, а кои се одговорни за обезбедување и примена на правилата за заштита на личните податоци, вклучувајќи ги соодветните овластувања за спроведување, за помагање и советување на субјектите на личните податоци при остварувањето на нивните права, како и за соработка со Агенцијата, и

(в) меѓународните обврски, кои се преземени од трета земја или меѓународна организација, или други обврски кои произлегуваат од правно обврзувачки конвенции или инструменти, како и нејзино учество во мултилатерални или регионални системи, особено во однос на заштитата на личните податоци.

(3) Доколку третата земја или меѓународната организација во која треба да се пренесат личните податоци обезбедува соодветен степен на заштита на личните податоци според ставот (2) на овој член, тогаш контролорот или обработувачот може да изврши пренос на лични податоци врз основа на одлука за соодветност од страна на Агенцијата.

(4) Доколку третата земја или меѓународната организација во која треба да се пренесат податоците не обезбедува соодветен степен на заштита на личните податоци, контролорот или обработувачот нема да го изврши преносот на личните податоци.

Пренос на лични податоци кој подлежи на соодветни заштитни мерки

Член 50

(1) Во случаите кога не е донесена одлука од членот 49 став (3) од овој закон, контролорот или обработувачот може да пренесе лични податоци во трета земја или меѓународна организација само ако контролорот или обработувачот има обезбедено соодветни заштитни мерки, како и под услов субјектите на лични податоци да имаат применлива и достапна судска заштита.

(2) Кога не е донесена одлука од членот 49 став (3) од овој закон, соодветни заштитни мерки од ставот (1) на овој член, без да се бара претходно одобрување од Агенцијата можат да бидат предвидени, преку:

(а) правно обврзувачки и извршни инструменти меѓу јавните органи или тела;

(б) задолжителни корпоративни правила согласно член 51 од овој закон;

(в) стандардни клаузули за заштита на личните податоци кои ги утврдува Агенцијата или кои се одобрени од страна на Европската комисија;

(г) одобрен кодекс на однесување согласно со членот 44 од овој закон заедно со обврзувачки и извршни обврски на контролорот или обработувачот во третата земја за применување на соодветни заштитни мерки, вклучувајќи и во однос на правата на субјектите на лични податоци; или

(д) одобрен механизам за сертификација согласно со членот 46 од овој закон заедно со обврзувачки и извршни обврски на контролорот или обработувачот во третата земја за применување на соодветни заштитни мерки, вклучувајќи и во однос на правата на субјектите на лични податоци.

(3) Под услов да се бара одобрение од страна на Агенцијата, соодветни заштитни мерки од ставот (1) на овој член, исто така, можат да бидат предвидени, особено преку:

(а) договорни клаузули меѓу контролорот или обработувачот, како и контролорот, обработувачот или корисникот на личните податоци во третата земја или во меѓународната организација; или

(б) одредби кои треба да се предвидени во управни (административни) договори меѓу јавните органи или тела, а кои содржат применливи и ефикасни права на субјектите на лични податоци.

Пренос на лични податоци врз основа на задолжителни корпоративни правила

Член 51

(1) Агенцијата одобрува задолжителни корпоративни правила, под услов ако тие:

(а) се правно обврзувачки и се применуваат на секој заинтересиран член на одредена група на правни лица или на група на правни лица кои вршат заедничка економска дејност, вклучувајќи ги и нивните вработени, а кои тие ги спроведуваат;

(б) јасно обезбедуваат применливи права за субјектите на лични податоци во однос на обработката на нивните лични податоци и

(в) ги исполнуваат условите утврдени во ставот (2) на овој член.

(2) Задолжителните корпоративни правила од ставот (1) на овој член ја одредуваат најмалку:

(а) структурата и контакт податоците на групата на правни лица или на групата на правни лица кои вршат заедничка економска дејност, како и на секој нивен член;

(б) преносот на лични податоци или серијата на преноси, вклучувајќи ги категориите на лични податоци, видот на обработката и нејзините цели, видот на засегнатите субјекти на лични податоци, како и идентификација на третата земја или на земјите во кои ќе се врши пренос;

(в) нивниот правно обврзувачки карактер, како на внатрешно, така и на надворешно ниво;

(г) примената на општите начела за заштита на личните податоци, особено ограничување на целите, минималниот обем на податоци, ограничување на рокот на чување, квалитетот на податоците, техничката и интегрираната заштита на личните податоци, правната основа за обработка, обработката на посебните категории на лични податоци, мерките за обезбедување на безбедност на личните податоци, како и барањата во однос на понатамошните преноси на личните податоци на други субјекти кои не се обврзани со задолжителните корпоративни правила;

(д) правата на субјектите на лични податоци во однос на обработката и средствата за остварување на овие права, вклучувајќи го и правото на субјектот на лични податоци да не биде предмет само на автоматско донесување на поединечни одлуки, вклучувајќи го и профилирањето согласно со членот 26 од овој закон, правото на поднесување на барање до Агенцијата и до надлежните судови согласно со закон, како и правото на судска заштита и каде што е применливо, правото на надоместок за прекршување на задолжителните корпоративни правила;

(ѓ) прифаќањето на одговорност на контролорот или обработувачот основан на територијата на Република Северна Македонија за секое прекршување на задолжителните корпоративни правила од кој и да е член на засегнатата група, кој не е основан во Република Северна Македонија. Контролорот или обработувачот е целосно или делумно исклучен од оваа обврска само ако докаже дека членот на засегнатата група нема одговорност за настанот кој довел до предизвикување на штетата;

(е) начинот на кој информациите за задолжителните корпоративни правила се даваат на субјектите на лични податоци, особено во однос на одредбите од точките (г), (д) и (ѓ) на овој став, а покрај информациите од членовите 17 и 18 од овој закон;

(ж) работите на секој офицер за заштита на личните податоци определен согласно со членот 41 од овој закон, или секое друго лице или тело одговорно за следење на усогласеноста на задолжителните корпоративни правила во рамките на групата на правни лица или групата на правни лица кои вршат заедничка економска дејност, како и следење на обуката и решавањето на приговорите;

(з) постапките во однос на решавањето на приговорите;

(с) механизмите во рамките на групата на правни лица или групата на правни лица кои вршат заедничка економска дејност за обезбедување на проверка на усогласеноста со задолжителните корпоративни правила. Овие механизми вклучуваат ревизии на заштитата на личните податоци и методи за обезбедување на корективни активности за заштита на правата на субјектот на лични податоци. Резултатите од оваа проверка треба да се достават на лицето или телото од точката (ж) на овој став и на највисоките раководни структури на правното лице со доминантна позиција во рамките на групата на правни лица или групата на правни лица кои вршат заедничка економска дејност, како и да бидат достапни по барање на Агенцијата;

(и) механизмите за известување и водење евиденција за промените во правилата, како и за известување на Агенцијата за овие промени;

(ј) механизмите за соработка со Агенцијата за обезбедување усогласеност на секој член на групата на правни лица или на групата на правни лица кои вршат заедничка економска дејност, особено преку обезбедување на Агенцијата со резултатите од проверките на мерките од точката (с) на овој став;

(к) механизмите за известување на Агенцијата за сите правни барања кои се однесуваат на членот на групата на правни лица или на групата на правни лица кои вршат заедничка економска дејност, кои се применуваат во трета земја, а кои веројатно ќе доведат до значителни штетни ефекти за гарантираните мерки обезбедени со задолжителните корпоративни правила и

(л) соодветна обука за заштита на личните податоци за персоналот кој постојано или редовно има пристап до личните податоци.

Пренос или откривање на лични податоци заснован на меѓународен договор

Член 52

Секоја судска одлука или секоја одлука донесена од административен орган на трета земја со која од контролорот или обработувачот се бара да пренесат или да откријат лични податоци може да биде призната или да подлежи на извршување на каков и да било начин, само ако е заснована на меѓународен договор, како што е договор за взаемна меѓународна правна помош, што е во сила меѓу третата земја која го поднела барањето и Република Северна Македонија без оглед на одредбите за пренос на лични податоци утврдени во оваа глава.

Отстапувања за специфични ситуации

Член 53

(1) Доколку не постои одлука за соодветност согласно со членот 49 став (3) од овој закон или соодветни заштитни мерки согласно со членот 50 од овој закон, а кои вклучуваат задолжителни корпоративни правила, преносот или серијата на преноси на лични податоци во трета земја или во меѓународна организација може да се изврши само доколку е исполнет еден од следниве услови:

(а) субјектот на лични податоци има дадено изречна согласност на контролорот за предложениот пренос, откако бил информиран за можните ризици на таквиот пренос за субјектот на лични податоци, а поради непостоење на одлука за соодветност и на соодветни заштитни мерки;

(б) преносот е неопходен заради извршување на договор меѓу субјектот на лични податоци и контролорот или за спроведување на преддоговорни мерки кои се преземени на барање на субјектот на лични податоци;

(в) преносот е неопходен за склучување или извршување на договор склучен меѓу контролорот или друго физичко или правно лице, а во интерес на субјектот на лични податоци;

(г) преносот е неопходен поради важни причини од јавен интерес;

(д) преносот е неопходен за воспоставување, остварување или одбрана на правни барања;

(ѓ) преносот е неопходен со цел да се заштитат суштинските интереси на субјектот на лични податоци или на други лица, каде што субјектот на лични податоци е физички или деловно неспособен да даде согласност;

(е) преносот се врши од регистар кој според закон има за цел да обезбеди информации за јавноста и кој е отворен за консултации со јавноста или на било кое лице кое може да докаже легитимен интерес, но само до оној степен до кој условите утврдени со закон се исполнети за консултации во посебен случај.

Кога преносот не може да се заснова врз одредбите од членовите 49 или 50 од овој закон, вклучувајќи ги и одредбите за задолжителни корпоративни правила и ниту едно од отстапувањата за специфична ситуација од првиот потстав на овој став не е применливо, преносот во трета земја или меѓународна организација, може да се изврши само доколку преносот не е повторувачки, и се однесува само на ограничен број на субјекти на лични податоци, а истиот е потребен за исполнување на легитимните интереси на контролорот над кои не преовладуваат интересите или правата и слободите на субјектот на лични податоци, при што контролорот ги оценил сите околности поврзани со преносот на личните податоци и врз основа на таа проценка обезбедил соодветни заштитни мерки во однос на заштитата на личните податоци. Контролорот е должен да ја информира Агенцијата за преносот на лични податоци. Покрај информациите од членовите 17 и 18 од овој закон, контролорот го информира и субјектот на лични податоци за преносот на личните податоци и за исполнувањето на неговите легитимни интереси.

(2) Преносот според точка (е) од првиот потстав на ставот (1) на овој член, не треба да ги вклучува сите лични податоци или сите категории на лични податоци содржани во регистарот. Во случај кога регистарот служи за консултации од страна на лица кои имаат легитимен интерес, преносот може да се изврши само по барање на тие лица или ако тие би биле корисници.

(3) Точките (а), (б) и (в) од првиот потстав на ставот (1) на овој член и вториот потстав на ставот (1) на овој член не се применуваат на активности спроведени од страна на органите на државната власт и други државни органи при вршењето на нивните јавни овластувања утврдени со закон.

(4) Јавниот интерес наведен во точка (г) од првиот потстав на ставот (1) на овој член, мора да биде препознаен со закон, а што се применува во однос на засегнатиот контролор.

(5) Во случај кога не постои одлука за соодветност, за причини од јавен интерес, со закон може да се определи ограничување за пренос на посебни категории на лични податоци во трета земја или во меѓународна организација.

(6) Контролорот или обработувачот се должни да ја документираат процената, како и соодветните заштитни мерки од вториот потстав на ставот (1) на овој член во евиденцијата утврдена во членот 34 од овој закон.

Меѓународна соработка за заштита на личните податоци

Член 54

Во однос на трети земји и меѓународни организации, Агенцијата презема соодветни мерки за:

(а) развивање на механизми за меѓународна соработка за олеснување на ефикасното спроведување на законодавството за заштита на личните податоци;

(б) обезбедување на меѓународна правна помош при спроведувањето на законодавството за заштита на личните податоци, која вклучува известување, поднесување на претставки, помош при истраги и размена на информации, а во согласност со соодветните заштитни мерки за заштитата на личните податоци и другите фундаментални права и слободи;

(в) вклучување на релевантните засегнати страни во дискусии и активности насочени кон продлабочување на меѓународната соработка за спроведување на законодавството за заштита на личните податоци;

(г) промовирање на размената и документирање на законодавството и практиките за заштита на личните податоци, вклучувајќи и судир на надлежности со трети земји.

Одлучување на Агенцијата

Член 55

(1) За случаите од членот 49 став (3), членот 50 став (3) и членот 51 од овој закон, Агенцијата одлучува со решение во рок од 90 дена од денот на приемот на барањето.

(2) Против решението на Агенцијата од став (1) на овој член може да се поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежниот суд, во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Подзаконски акти на Агенцијата

Член 56

Начинот на известувањето за пренос на лични податоци во земјите членки на Европската унија и за земјите членки на Европскиот економски простор, формата и содржината на образецот на барањето за добивање на одобрение за пренос за случаите од членот 49 став (3), членот 50 став (3) и членот 51 од овој закон, како и формата и содржината на образецот за евиденцијата на извршениот пренос на лични податоци во трети земји и меѓународни организации, Европската унија и Европскиот економски простор, како и начинот на водење на евиденцијата го пропишува директорот на Агенцијата.

VI. АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

1. Независен статус

Надзорно тело

Член 57

(1) Агенцијата е самостоен и независен државен орган, надлежен да врши надзор над законитоста на преземените активности при обработката на личните податоци на територијата на Република Северна Македонија, како и заштита на темелните права и слободи на физичките лица во однос на обработката на нивните лични податоци.

(2) Агенцијата за својата работа одговара пред Собранието на Република Северна Македонија.

(3) Агенцијата има својство на правно лице.

(4) Седиштето на Агенцијата е во Скопје.

(5) Агенцијата има стручна служба која ги врши стручните, нормативно-правните, управните, управно – надзорните, супервизорските, материјално - финансиските, сметководствените, информатичките и други работи од надлежност на Агенцијата (во натамошниот текст: стручна служба).

(6) Со стручната служба раководи генерален секретар.

Независност

Член 58

(1) Агенцијата е целосно политички, финансиски и функционално независна при извршувањето на своите надлежности, задачи и овластувања во согласност со овој закон.

(2) Директорот, заменик директорот и вработените во Агенцијата не смеат да примаат и да бараат инструкции од органите на државната власт, органите на општините, органите на градот Скопје и од кои било други правни и/или физички лица.

(3) Директорот, заменик директорот и вработените во Агенцијата во вршењето на својата функција и работни задачи се должни да внимаваат на евентуален судир на интереси и при извршувањето на јавните овластувања и должности не смеат да се раководат од лични, семејни, верски, партиски и етнички интереси, ниту од притисоци и ветувања од претпоставениот или од друго лице.

(4) Независноста на Агенцијата мора да се почитува во секое време и ниту еден од органите и/или лицата од ставот (2) на овој член не смее да влијае на директорот, заменик директорот и вработените во Агенцијата при извршувањето на нивните функции, односно работи, ниту на овластувањата на Агенцијата.

(5) Директорот, заменик директорот и вработените во Агенцијата при извршувањето на своите работни обврски и/или при одлучувањето се должни да:

1) дејствуваат професионално, непристрасно и објективно и без влијанија од контролорите и обработувачите, како и било која друга заинтересирана страна;

2) не се раководат од лични, деловни и финансиски интереси;

3) не ги злоупотребуваат овластувањата и статусот што го имаат во Агенцијата или како вработени во Агенцијата и

4) го штитат угледот на Агенцијата.

Директор и заменик директор

Член 59

(1) Со Агенцијата раководи директор, кој го избира и разрешува Собранието на Република Северна Македонија на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Комисијата).

(2) За избор на директор се објавува јавен оглас во најмалку два дневни весници, кои се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

(3) Директорот на Агенцијата се избира за време од пет години, со право на уште еден мандат.

(4) Директорот на Агенцијата има заменик кој го избира и разрешува Собранието на Република Северна Македонија на предлог на Комисијата за време од пет години, со право на уште еден мандат.

(5) За избор на заменик-директор се објавува јавен оглас во најмалку два дневни весници, кои се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија, од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

(6) Комисијата е должна да провери дали кандидатите кои се пријавиле на јавниот оглас за директор, односно заменик-директор ги исполнуваат условите за пријавување на јавниот оглас утврдени во овој закон.

(7) Комисијата е должна во рок од еден месец по завршувањето на јавниот оглас да организира јавна расправа за кандидатите за директор односно заменик директор кои ги исполнуваат условите утврдени во овој закон.

(8) По завршувањето на јавната расправа, Комисијата ја составува предлог-листата на кандидати за директор односно заменик-директор. За конечната предлог-листа на кандидати за директор односно заменик директор, Комисијата одлучува согласно со Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија.

(9) Заменик директорот го заменува директорот на Агенцијата во случај кога тој е отсутен или кога поради болест и други причини не е во можност да ја врши својата функција, со сите негови овластувања и одговорности во раководењето.

(10) Заменик директорот во соработка со директорот на Агенцијата врши работи од делокругот на работа на директорот на Агенцијата што тој ќе му ги довери.

(11) За својата работа и за работата на Агенцијата, директорот и заменик-директорот одговараат пред Собранието на Република Северна Македонија.

Услови за избор и разрешување

Член 60

(1) За директор може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) е државјанин на Република Северна Македонија;
- 2) во моментот на изборот со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;
- 3) да има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен правни науки;
- 4) не е член на орган на политичка партија;
- 5) да има најмалку 10 години работно искуство по завршување на високото образование;
- 6) да има најмалку пет години работно искуство, како и стручни квалификации и вештини во областа на заштитата на личните податоци;
- 7) поседува сертификат за познавање на компјутерски програми за канцелариско работење и
- 8) поседува еден од следните меѓународно признати сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик не постар од пет години:

- ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 74 бода,
- ИЕЛТС (IELTS) најмалку 6 бода,
- ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) најмалку Б2 (B2) ниво, – ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) – положен,
- БУЛАТС (BULATS) најмалку 60 бода или
- АПТИС (APTIS) најмалку Б2 (B2) ниво.

(2) За заменик-директор на Агенцијата може да биде избрано лице кое ги исполнува условите наведени во ставот (1) на овој член.

(3) На директорот, односно на заменик директорот, му престанува функцијата пред истекот на мандатот, во следниве случаи:

- ако поднесе оставка,
- ако трајно ја изгуби способноста за вршење на функцијата, што го констатира Собранието на Република Македонија,
- ако ги исполнува условите за старосна пензија,
- ако настапи негова смрт,
- ако е избран или именуван на друга јавна функција или

- ако биде разрешен од функцијата пред истекот на мандатот.

(4) Директорот, односно заменик директорот може да биде разрешен пред истекот на мандатот само во следниве случаи:

- на негово барање,
- ако е осуден со правосилна судска пресуда за кривично дело на безусловна казна затвор во траење од најмалку шест месеца,
- заради злоупотреба на лични податоци што го констатира Собранието на Република Северна Македонија и
- кога ќе престане да исполнува кој било од условите наведени во ставот (1) алинеи 1, 2 и 4 на овој член што го констатира Собранието на Република Северна Македонија.

(5) Собранието на Република Северна Македонија во случаите од ставовите (3) и (4) на овој член констатира престанок на функцијата.

(6) Собранието на Република Северна Македонија го разрешува директорот, односно заменик директорот на Агенцијата по предлог на Комисијата, ако е исполнет еден од следните услови:

- се утврди дека не ги исполнува условите од ставот (1) на овој член,
- неоправдано отсутува од работа на Агенцијата подолго од шест месеци,
- заради злоупотреба на лични податоци или
- очигледно ги прекрши правилата за судир на интереси, односно изземање во ситуации во кои директорот, односно заменик директорот знаел или требало да знае за постоење на некоја од основите за судир на интереси, односно изземање предвидени со закон.

(7) Во случај на престанок на функцијата или разрешување на директорот на Агенцијата, до изборот на нов директор на Агенцијата, функцијата на директор на Агенцијата ја врши заменик директорот на Агенцијата, со сите права, должности и овластувања кои ги имал директорот.

(8) Во случај на разрешување, односно престанок на функцијата на директорот, односно заменик директорот на Агенцијата пред истекот на мандатот, Собранието на Република Северна Македонија најдоцна во рок од десет дена започнува постапка за избор на нов директор, односно заменик-директор на Агенцијата.

Свечена изјава

Член 61

Пред стапување на функцијата, директорот, односно заменик директорот, пред претседателот на Собранието на Република Северна Македонија дава и потпишува свечена изјава, која гласи:

„Изјавувам дека функцијата директор, односно заменик-директор ќе ја извршувам совесно, непристрасно и одговорно, ќе го штитам правото на заштита на личните податоци и ќе се придржувам на Уставот и законите на Република Северна Македонија“.

Нespoјливост на функцијата и доверливост

Член 62

(1) Функцијата директор, односно функцијата заменик-директор, е неспојлива со вршење други јавни функции или професии, како и со вршење на функција во политичка партија или работно место.

(2) Директорот и заменик директорот се должни да ги чуваат како тајна податоците до кои дошле во својата работа, како за време на мандатот, така и по неговото завршување, а кои претставуваат лични податоци или класифицирани информации во согласност со

закон. Директорот и заменик директорот се должни да ги чуваат како тајна особено известувањата од страна на физичките лица кои се однесуваат на прекршување на одредбите од овој закон.

Делокруг на работа на директорот на Агенцијата

Член 63

(1) Директорот на Агенцијата:

- ја претставува и застапува Агенцијата пред надлежните органи, освен за имотните права и интереси за кои пред судовите и другите органи ја застапува Државното правобранителство на Република Северна Македонија,
- ги презема сите правни дејствија во име и за сметка на Агенцијата,
- организира и обезбедува законито, ефективно и ефикасно вршење на работите и задачите во Агенцијата,
- одлучува по правата и обврските на вработените во Агенцијата согласно со закон,
- ги донесува актите за внатрешна организација и систематизација на работните места на Агенцијата,
- донесува финансиски, односно стратешки документи и годишна програма за работа на Агенцијата, како и го организира нивното спроведување,
- донесува решенија во согласност со закон,
- донесува прописи и други акти за кои е овластен согласно со закон,
- се грижи за јавноста на работата на Агенцијата и
- врши други работи од надлежност на Агенцијата во согласност со закон.

(2) Подзаконските акти, кои ги донесува директорот на Агенцијата се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

2. Надлежности, задачи и овластувања на Агенцијата

Надлежност

Член 64

(1) Агенцијата е надлежна за извршување на задачите и на овластувањата доделени согласно со овој закон.

(2) Агенцијата не е надлежна да врши надзор над судовите кога постапуваат во рамки на нивните судски функции, освен за надзор над законитоста на преземените активности при другата обработка на лични податоци која се врши од страна на судовите согласно со закон.

Задачи

Член 65

(1) Без да се доведат во прашање другите задачи утврдени со овој закон, на територијата на Република Северна Македонија, Агенцијата:

- (а) ја следи и спроведува примената од овој закон;
- (б) ја промовира јавната свест и согледувањето на ризиците, правилата, заштитните мерки и правата во однос на обработката на личните податоци, а особено на активностите кои се насочени кон децата;

(в) во согласност со закон, дава мислења на Собранието на Република Северна Македонија, Владата на Република Северна Македонија и на другите институции и тела за законодавните и административните мерки за заштитата на правата и слободите на физичките лица во однос на обработката на личните податоци;

(г) ја промовира свесноста на контролорите и обработувачите за нивните обврски според овој закон;

(д) на барање, обезбедува информации на секој субјект на личните податоци во врска со остварувањето на неговите права според овој закон и доколку е потребно, за таа цел соработува со други надзорни органи за заштита на личните податоци;

(ѓ) ги разгледува поднесените барања од субјектот на личните податоци или од здружение согласно со овој закон и го истражува во соодветна мера предметот на барањето, како и во разумен рок го информира подносителот на барањето за исходот на постапката, особено ако е потребна дополнително истражување или координација со друг надзорен орган за заштита на личните податоци;

(е) соработува со други надзорни органи за заштита на личните податоци, вклучително и преку размена на информации и взаемна помош, со цел да се обезбеди заштита на правата и слободите на физичките лица во однос на обработката на личните податоци;

(ж) спроведува истражување во врска со примената од овој закон, вклучувајќи и врз основа на информации добиени од друг надзорен орган за заштита на личните податоци или друг јавен орган;

(з) го следи соодветниот развој, особено во областа на информатичката и комуникациската технологија и трговските практики, доколку тоа влијае на заштитата на личните податоци;

(с) донесува стандардни договорни клаузули наведени во членот 32 став (7) и членот 50 став (2) точка (в) од овој закон;

(и) воспоставува и одржува листа во врска со барањето за проценка на влијанието на заштитата на личните податоци согласно членот 39 став (4) од овој закон;

(ј) дава мислење за операциите за обработка на личните податоци наведени во членот 40 став (2) од овој закон;

(к) го поттикнува изработувањето на кодекси на однесување согласно со членот 44 од овој закон, како и дава мислење и одобрува кодекси на однесување кои обезбедуваат соодветни заштитни мерки во согласност со членот 44 став (3) од овој закон;

(л) го поттикнува создавањето на механизми за сертификација за заштита на личните податоци и на печати и ознаки за заштита на личните податоци согласно со членот 46 од овој закон;

(љ) кога е применливо, врши периодично преиспитување на издадените сертификати во согласност со членот 46 став (6) од овој закон;

(м) ги објавува стандардите и нормативите за акредитација на телото за мониторинг на одобрените кодекси на однесување во согласност со членот 45 од овој закон и на сертификационото тело во согласност со членот 47 од овој закон;

(н) врши акредитација на телото за мониторинг на одобрените кодекси на однесување во согласност со членот 45 од овој закон;

(њ) издава одобрение за договорните клаузули и одредби наведени во членот 50 став (3) од овој закон;

(о) ги одобрува задолжителните корпоративни правила во согласност со членот 51 од овој закон;

(п) воспоставува и одржува евиденција на нарушувањата од овој закон, како и на преземените мерки во согласност со член 66 став (2) од овој закон;

(р) врши обука за заштита на лични податоци и

(с) врши и други задачи поврзани со заштитата на личните податоци, согласно со закон.

(2) Агенцијата го олеснува поднесувањето на барањата од точката (f) став (1) на овој член, преку мерки како што се: образец за поднесување на барање, кој може да биде пополнет и по електронски пат согласно со закон, а без да се исклучат и другите средства за комуникација.

(3) Извршувањето на задачите од ставот (1) на овој член е бесплатно за субјектот на личните податоци и кога тоа е применливо, за офицерот за заштита на личните податоци.

(4) Кога барањата се очигледно неосновани или прекумерни, особено поради својата повторливост, Агенцијата може да наплати надоместок врз основа на реални административни трошоци, или да одбие да постапи по барањето. Товарот на докажување за очигледно неоснованиот или прекумерниот карактер на барањето паѓа на Агенцијата. Агенцијата надоместокот го определува со одлука врз основа на обемот, времето и сложеноста за обезбедување на информацијата.

(5) Покрај задачите од ставот (1) на овој член, Агенцијата може да:

- иницира измени и дополнувања на закони и други подзаконски акти заради нивно усогласување со одредбите од овој закон, како и со меѓународни договори ратификувани во согласност со Уставот на Република Северна Македонија,

- поднесува предлози до Уставниот суд на Република Северна Македонија за оценување на уставноста на законите и уставноста и законитоста на другите прописи или општи акти во врска со заштитата на личните податоци.

Овластувања

Член 66

(1) Агенцијата ги има следните овластувања за истражување:

(а) да нареди на контролорот и на обработувачот и кога е применливо, на овластениот претставник на контролорот или на обработувачот, да ги обезбеди сите информации потребни за извршување на своите задачи;

(б) да спроведува супервизија согласно од овој закон;

(в) да спроведува преиспитување на издадените сертификати во согласност со членот 46 став (б) од овој закон;

(г) да го извести контролорот или обработувачот во случаите кога се сомнева дека се прекршени одредбите од овој закон;

(д) да добие од контролорот и од обработувачот пристап до сите лични податоци и до сите информации што му се потребни за извршување на своите задачи;

(f) да добие пристап до сите простории на контролорот и обработувачот, вклучувајќи до секоја опрема и средства за обработка на лични податоци во согласност со закон.

(2) Агенцијата ги има следните корективни овластувања:

(а) да издава предупредувања до контролорот или обработувачот кога постои веројатност дека планираните операции на обработка на личните податоци ќе ги прекршат одредбите од овој закон;

(б) да издава укажувања до контролорот или до обработувачот, кога операциите на обработка на личните податоци ги прекршиле одредбите од овој закон;

(в) да нареди на контролорот или на обработувачот да ги исполни барањата на субјектот на личните податоци за остварување на правата на субјектот во согласност со овој закон;

(г) да нареди на контролорот или на обработувачот да ги усогласи операциите на обработка на личните податоци со одредбите од овој закон, како и според потребите на точно определен начин и во точно одреден временски период;

(д) да нареди на контролорот да го извести субјектот на личните податоци за нарушувањето на безбедноста на личните податоци;

(ѓ) да изрече времено или трајно ограничување, вклучувајќи забрана на обработката на личните податоци;

(е) да нареди исправка или бришење на личните податоци или ограничување на обработката во согласност со членовите 20, 21 и 22 од овој закон, како и известување за таквите активности на корисниците на коишто им биле откриени личните податоци во согласност со членот 21 став (2) и членот 23 од овој закон;

(ж) да го повлече сертификатот или да му нареди на сертификационото тело да го повлече сертификатот издаден во согласност со членовите 46 и 47 од овој закон, или да му нареди на сертификационото тело да не издава сертификат ако барањата за сертификација не се исполнети или веќе не се почитуваат;

(з) да изрече прекршочна санкција согласно со овој закон, заедно со мерките или наместо мерките кои се наведени во овој став, а во зависност од околностите на секој поединечен случај;

(с) да нареди прекин на преносот на личните податоци на корисникот во друга земја или во меѓународна организација.

(3) Агенцијата ги има следните овластувања во врска со давање одобренија и мислења:

(а) да дава мислења на контролорот во согласност со постапката за претходна консултација според членот 40 од овој закон;

(б) по сопствена иницијатива или по барање, да издава мислења до Собранието на Република Северна Македонија, Владата на Република Северна Македонија или согласно со закон до други институции и тела, како и до јавноста во однос на сите прашања поврзани со заштитата на личните податоци;

(в) да дава одобренија за обработка според членот 40 став (5) од овој закон;

(г) да дава мислења и да одобрува предлог кодекси на однесување во согласност со членот 40 став (3) од овој закон;

(д) да издава сертификати за сертификација во согласност со членот 46 став (4) од овој закон;

(ѓ) да дава позитивно или негативно мислење за исполнување на стандардите и нормативите за издавање на акредитација во согласност со членот 47 од овој закон;

(е) да донесува стандардни договорни клаузули наведени во членот 32 став (7) и членот 50 став (2) точка (в) од овој закон;

(ж) да дава одобрение за договорните клаузули наведени во членот 50 став (3) точка (а) од овој закон;

(з) да дава одобрение за управните (административните) договори наведени во членот 50 став (3) точка (б) од овој закон;

(с) да ги одобрува задолжителните корпоративни правила во согласност со членот 51 од овој закон.

(4) Извршувањето на овластувањата од страна на Агенцијата во согласност со овој член подлежат на соодветни заштитни мерки, вклучувајќи ефикавна правна заштита и соодветна постапка, согласно со закон.

(5) Агенцијата има овластување да ги известува судовите за повредите на одредбите од овој закон, како и според потребите да започне или на друг начин да учествува во судски постапки, со цел спроведување на одредбите од овој закон.

(6) Директорот на Агенцијата пропишува упатства за постапување на контролорите и обработувачите при обработката на личните податоци согласно со овој закон.

(7) Кога при користење на технологии за некој вид на обработка, земајќи ги предвид природата, обемот, контекстот и целите на обработката на лични податоци, постои веројатност истата да предизвика висок ризик за правата и слободите на физичките лица, Агенцијата може да објави издадени одлуки, мислења и укажувања на својата веб-страница.

(8) Одлуките, мислењата и укажувањата од ставот (7) на овој член, се анонимизираат или се псевдонимизираат.

Односи на Агенцијата со органите на државната власт

Член 67

(1) Органите на државната власт се должни да ја известат Агенцијата за преземените мерки за спроведување на нејзините барања, предлози, мислења, препораки или укажувања во рокот што Агенцијата ќе го определи, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето доставено од Агенцијата.

(2) Ако органот на државната власт не ја извести Агенцијата согласно со ставот (1) на овој член или пак нејзините барања, предлози, мислења, препораки или укажувања само делумно ги прифати или не постапи по истите, Агенцијата со посебен извештај за тоа го информира непосредно повисокиот орган, функционерот кој раководи со органот или Собранието на Република Северна Македонија, односно Владата на Република Северна Македонија.

(3) Собранието на Република Северна Македонија, односно Владата на Република Северна Македонија по приемот на посебниот извештај за непочитување и неспроведување на барањата, предлозите, мислењата, препораките или укажувањата на Агенцијата, на седница на која задолжително присуствува функционерот или службеното лице што раководи со органот на државната власт на кој се однесува посебниот извештај, расправа и зазема став со предлог - мерки, а за преземените мерки ја известува Агенцијата во рокот утврден во посебниот извештај.

Евиденција на офицери за заштита на личните податоци

Член 68

(1) Агенцијата води евиденција на офицери за заштита на личните податоци од членот 41 став (7) од овој закон и истиот го објавува на својата веб-страница.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член содржи:

- назив и седиште на контролорот, односно обработувачот,
- име и презиме на офицерот за заштита на личните податоци,
- контакт податоци за офицерот за заштита на личните податоци (електронска пошта и телефонски број).

Обука за заштита на личните податоци

Член 69

(1) Агенцијата подготвува и спроведува обука за вработените во контролорите, односно обработувачите, како и за офицери за заштита на личните податоци при што издава сертификати, за што води евиденција.

(2) Обуките се организираат со цел вработените во контролорите, односно обработувачите да се стекнат со знаења од областа на заштитата на личните податоци, како и со цел офицерите за заштита на личните податоци да се стекнат со знаења и вештини по однос на практиките и прописите за заштита на личните податоци и со способност да ги извршуваат работите од членот 43 од овој закон.

(3) Распоредот на спроведување на обуките од ставот (1) на овој член се објавува на веб-страницата на Агенцијата.

(4) Трошоците за обука од ставот (1) на овој член паѓаат на товар на контролорот, обработувачот, односно физичкото лице, а се однесуваат на покривање на реалните трошоци потребни за организирање и спроведување на обуката.

(5) На вработениот во контролорот, обработувачот, односно физичкото лице, како и за офицерот за заштита на личните податоци кои учествувале на обука, Агенцијата им издава сертификат со важност од три години од денот на неговото издавање.

(6) Начинот на спроведување на обуката на овој член, програмата за обука за заштита на личните податоци, формата и содржината на образецот за сертификатот, како и начинот на водењето на евиденција за издадените сертификати го пропишува директорот на Агенцијата.

(7) Обуката од овој член ја спроведуваат вработени во Агенцијата определени од страна на директорот на Агенцијата.

Годишен извештај за работата на Агенцијата

Член 70

(1) Агенција изготвува годишен извештај за својата работа, кој може да вклучува листа на повреди за кои била известена, како и за видовите на преземени мерки согласно со членот 66 став (2) од овој закон.

(2) Агенцијата го доставува до Собранието на Република Северна Македонија заради запознавање, годишниот извештај од ставот (1) на овој член за претходната календарска година, најдоцна до крајот на месец март во тековната година.

(3) Годишниот извештај од ставот (1) на овој член, Агенцијата го објавува на својата веб-страница.

(4) По потреба и по барање на Собранието на Република Северна Македонија, Агенцијата доставува и дополнителни извештаи.

Известување за обработка (на лични податоци) со висок ризик

Член 71

(1) Кога при користење на технологии за некој вид на обработка, земајќи ги предвид природата, обемот, контекстот и целите на обработката на лични податоци, постои веројатност истата да предизвика висок ризик за правата и слободите на физичките лица, а во функција на член 9 став (2) од овој закон, контролорот ја известува Агенцијата.

(2) Известувањето од ставот (1) на овој член го содржи следново:

1) назив на збирката на лични податоци;

2) називот, односно името и презимето и контакт податоци на контролорот, доколку е применливо и на сите заеднички контролори, на овластениот претставник на контролорот, доколку го има, како и на офицерот за заштита на личните податоци;

3) цел или цели на обработката;

- 4) правна основа за воспоставување збирка на лични податоци;
- 5) опис на категориите на субјектите на личните податоци и на категориите на личните податоци кои се однесуваат на нив;
- 6) категориите на корисници на кои се, или ќе бидат откриени личните податоци, вклучувајќи корисници во трети земји или меѓународни организации;
- 7) рок на чување на личните податоци, односно предвидените рокови за бришење на различните категории на лични податоци;
- 8) пренос на личните податоци во трета земја или меѓународна организација и
- 9) општ опис на преземените технички и организациски мерки според членот 36 од овој закон.

(3) Агенцијата води електронска евиденција на збирки на лични податоци чијашто обработка е со висок ризик во која се содржани податоците од известувањата примени во согласност со одредбите на овој член.

(4) Формата и содржината на образецот на известувањето, начинот на известувањето од ставот (1) на овој член, како и формата и содржината на евиденцијата од ставот (3) на овој член ги пропишува директорот на Агенцијата.

3. Соработка и меѓународна правна помош

Соработка

Член 72

(1) Агенцијата може да соработува со други надзорни органи за заштита на личните податоци во согласност со овој закон со цел да се обезбеди заштита на правата и слободите на физичките лица во однос на обработката на личните податоци. Агенцијата и засегнатите надзорни органи за заштита на личните податоци може да ги разменуваат меѓусебно сите релевантни информации по електронски пат, не исклучувајќи и други средства за кореспонденција, а со примена на соодветни технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци.

(2) Агенцијата може да побара во секое време од други надзорни органи за заштита на личните податоци да обезбедат взаемна помош во согласност со членот 73 од овој закон, како и може да спроведува заеднички операции во согласност со членот 74 од овој закон, особено за вршење истражувања или следење на спроведувањето на мерките во врска со контролор или обработувач, основан надвор од границите на Република Северна Македонија.

Заемна помош

Член 73

(1) Агенцијата и другите надзорни органи за заштита на личните податоци може меѓусебно да си обезбедуваат релевантни информации и взаемна помош, со цел доследна примена и спроведување од овој закон, како и за воспоставување на мерки за ефективна меѓусебна соработка. Взаемната помош, особено опфаќа барања за информации и мерки за надзор, како што се барања за спроведување на претходни одобрувања и консултации, супервизии и истражувања.

(2) Агенцијата ги презема сите соодветни мерки кои се потребни за да се одговори на барањата на друг надзорен орган за заштита на личните податоци, без непотребно одлагање и не подолго од еден месец од денот на приемот на барањето. Таквите мерки, особено може да вклучуваат пренос на релевантни информации за спроведување на истражување.

(3) Барањата за взаемна помош ги содржат сите потребни информации, вклучувајќи ги целта и причините за барањето. Разменетите информации се користат единствено за целите за кои се побарани.

(4) Агенцијата ако прими барање за взаемна помош, не може да одбие да постапи по барањето, освен во случаи кога:

(а) не е надлежна за предметот на барањето или за мерките коишто се бараат да ги преземе или

(б) исполнувањето на барањето би било спротивно на закон.

(5) Агенцијата го информира засегнатиот надзорен орган за заштита на личните податоци кој поднел барање за взаемна помош за резултатите или, во зависност од случајот, за текот на преземените мерки за исполнување на барањето. Агенцијата ги наведува причините во случај на одбивање на барањето според ставот (4) на овој член.

(6) Агенцијата, по правило ги обезбедува информациите побарани од другите надзорни органи за заштита на личните податоци, по електронски пат, не исклучувајќи и други средства за кореспонденција, а со примена на соодветни технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци.

(7) Агенцијата нема да наплатува за активностите кои ги презела како одговор на барањето за взаемна помош. Агенцијата со другите надзорни органи за заштита на личните податоци може да постигне договор во врска со правилата за обезбедување на взаемен надоместок за конкретни трошоци поврзани со обезбедување на взаемна помош во вонредни околности.

Заеднички операции

Член 74

(1) Агенцијата може да спроведува заеднички операции со други надзорни органи за заштита на личните податоци, вклучувајќи заеднички истраги и заеднички мерки за постапување, во кои учествуваат членови или вработени на надзорните органи кои спроведуваат заедничка операција.

(2) Агенцијата може да обезбеди овластувања, вклучувајќи овластувања за истражување, на членови или вработени на засегнатиот надзорен орган за заштита на личните податоци вклучен во заедничките операции согласно со закон. Овие овластувања за истражување можат да се вршат само под раководство и во присуство на вработени во Агенцијата. Членовите или вработените на засегнатиот надзорен орган за заштита на личните податоци кои учествуваат во заедничките операции подлежат на правото на Република Северна Македонија.

(3) За спроведување на заедничките операции со другите надзорни органи за заштита на личните податоци Агенцијата може да склучи меморандуми за соработка заради спроведување на одредбите од овој закон.

Итна постапка

Член 75

Во исклучителни околности, кога Агенцијата смета дека постои итна потреба да се дејствува за заштита на правата и слободите на субјектите на личните податоци може веднаш да донесе привремени мерки кои водат до правни последици на територијата на Република Северна Македонија, со одреден рок на важење кој не надминува три месеци, сметајќи од денот на донесувањето на привремените мерки. Агенцијата веднаш ги известува другите засегнати надзорни органи за заштита на личните податоци за преземените мерки и причините за нивното донесување.

4. Стручна служба

Член 76

(1) За вршење на стручните, нормативно-правните, управните, управно-надзорните, супервизорските, материјално-финансиските, сметководствените, информатичките и другите работи, се формира стручна служба на Агенцијата.

(2) Директорот на Агенцијата донесува општи акти за внатрешна организација и систематизација на работните места на Стручната служба согласно прописите за вработените во јавниот сектор, во кои се утврдуваат работните места, описот на работите и работните задачи, вкупниот број на вработени и условите за секое работно место.

(3) Генералниот секретар и вработените во Стручната служба, освен помошно - техничките лица, имаат статус на административни службеници.

(4) Со Стручната служба раководи генерален секретар на Агенцијата кој се избира согласно со прописите за административни службеници.

(5) За прашањата кои се однесуваат на работниот однос на вработените во Агенцијата се применуваат одредбите од Законот за административните службеници, општите прописи за работни односи и овој закон.

(6) Стручната служба ги извршува работите од својот делокруг на работа самостојно и непристрасно, придржувајќи се кон одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на него.

(7) Постапките за пополнување на работните места (вработување, унапредување и мобилност преку распоредување или преземање), се спроведуваат во согласност со прописите за административните службеници, прописите за вработените во јавниот сектор и општите прописи за работните односи, во рамките на обезбедените финансиски средства во разделот на Буџетот на Република Северна Македонија наменет за Агенцијата.

Плата и додатоци на плата на вработените во Стручната служба на Агенцијата

Член 77

Вработените во Стручната служба на Агенцијата имаат право на плата, надоместоци на плата и додатоци на плата во согласност со прописите за административни службеници и одредбите од овој закон.

Доверливост

Член 78

Вработените во Агенцијата се должни да ги чуваат како тајна податоците до кои дошле во својата работа, како за време на вработувањето во Агенцијата, така и по неговото завршување, а кои претставуваат лични податоци или класифицирани информации во согласност со закон. Вработените во Агенцијата се должни да ги чуваат како тајна особено известувањата од страна на физичките лица кои се однесуваат на прекршување на одредбите од овој закон.

5. Финансирање на Агенцијата

Средства за работа

Член 79

(1) Средствата за работа на Агенцијата се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија, сопствени приходи од надоместоци, донации и други извори, согласно со закон.

(2) Надоместоците што ги наплатува Агенцијата се за:

- акредитација на телото за мониторинг на усогласеноста на кодексот на однесување според членот 45 од овој закон,
- издавање на сертификати според членот 46 од овој закон,
- давање на мислење за исполнување на стандардите и нормативите за издавање на акредитација според членот 47 од овој закон,
- организирање и спроведување на обука според членот 69 од овој закон и
- други надоместоци што Агенцијата ги наплаќа од своето работење согласно со закон.

(3) Агенцијата надоместоците од ставот (2) на овој член ги определува со одлука врз основа на обемот и сложеноста за извршување на овластувањата утврдени со овој закон.

(4) Сопствените приходи од ставовите (1) и (2) на овој член се користат за покривање на трошоците за инвестиционо и тековно работење, професионален развој, за обука и усовршување на вработените, како и за вршење на други активности согласно со одредбите од овој закон. Распределбата на сопствените приходи се врши преку финансиски план кој го донесува директорот на Агенцијата.

(5) Ревизија на материјалното и финансиското работење на Агенцијата ја врши Државниот завод за ревизија согласно закон.

Буџет

Член 80

(1) Средствата за извршување на функцијата на Агенцијата се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија.

(2) За обезбедување на средствата за работа на Агенцијата од Буџетот на Република Северна Македонија од членот 79 од овој закон, Агенцијата изготвува предлог кој го доставува до Министерството за финансии согласно со Законот за буџетите.

(3) Директорот на Агенцијата, а во негово отсуство заменик директорот на Агенцијата, учествува на седниците на работните тела на Собранието на Република Северна Македонија на кои се разгледува предлогот за Буџетот на Република Северна Македонија, за да ги презентира и образложи потребите за средствата од ставот (1) на овој член.

VII. ПОСЕБНИ ОПЕРАЦИИ НА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Обработка и слобода на изразување и информирање

Член 81

(1) Во однос на обработката извршена за новинарски цели или за целите на академско, уметничко или литературно изразување, одредбите од глава II (Начела), глава III (Права на субјектот на личните податоци), глава IV (Контролор и обработувач), глава V (Пренос на лични податоци) и глава VI (Агенција за заштита на личните податоци), како и одредбите од оваа глава од овој закон, може да се исклучат или да се отстапи од нив, доколку тоа е потребно заради балансирање на правото на заштита на личните податоци со слободата на изразување и информирање.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член, особено се применува во однос на обработката на личните податоци во аудиовизуелната област и во новинските архиви (news archives), како и во библиотеките со печатени изданија (press libraries).

(3) Одредбите од овој закон кои се однесуваат на правата на субјектите на личните податоци нема да се применуваат врз обработката на личните податоци што се врши за новинарски цели, само во случај ако јавниот интерес преовладува над приватниот интерес на субјектот на лични податоци.

(4) При процесот на балансирање на правото на заштита на личните податоци со слободата на изразување и информирање се земаат во предвид следните критериуми:

- природата на личните податоци,
- околности под кои се добиени личните податоци,
- влијанието на објавената информација кон дискусијата за јавниот интерес,
- колку е познато засегнатото физичко лице и кој е предметот на информацијата,
- претходно поведење на засегнатото физичко лице,
- претходна согласност на засегнатото физичко лице,
- содржината, формата и последиците од објавувањето на информацијата.

Обработка и јавен пристап до службени документи

Член 82

Орган на државната власт, државни органи или правно лице кое врши јавни овластувања утврдени со закон може да открие лични податоци од службените документи кои ги поседува, со цел спроведување на работи од јавен интерес согласно со посебен закон, при што се балансира јавниот пристап до службени документи со правото на заштита на личните податоци во согласност со овој закон.

Обработка на матичен број на граѓанинот

Член 83

(1) Матичниот број на граѓанинот може да се обработува само:

- по претходна изречна согласност на субјектот на лични податоци согласно со членот 11 од овој закон,
- за остварување на со закон утврдени права или обврски на субјектот на лични податоци или контролорот и
- во други случаи утврдени со закон.

(2) Само по претходно добиено одобрение од страна на Агенцијата може да се врши системска и обемна обработка на матичниот број на граѓанинот според алинеја 1 став (1) на овој член.

(3) За случаите од алинеите 2 и 3 од ставот (1) на овој член, во законот мора да бидат содржани заштитни мерки и други мерки за заштита на правата и слободите на субјектите на лични податоци во согласност со одредбите од овој закон.

(4) За случаите од ставот (2) на овој член, Агенцијата одлучува со решение во рок од 90 дена од денот на приемот на барањето за добивање на одобрение.

(5) Против решението на Агенцијата од ставот (4) на овој член може да се поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежниот суд, во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(6) Контролорот или обработувачот е должен да води сметка матичниот број на граѓанинот да не биде непотребно видлив, печатен или преземен од збирка на лични податоци.

Претходно одобрение

Член 84

(1) Само по претходно добиено одобрение од страна на Агенцијата се врши обработка на следниве лични податоци:

- податоци што се однесуваат на здравјето на луѓето,

- генетски податоци, освен ако обработката на податоците не се врши од страна на стручни лица за потребите на превентивна медицина, медицинска дијагноза или нега и терапија на субјектот на лични податоци и

- биометриски податоци.

(2) Одобрението од ставот (1) на овој член е потребно и во случај кога обработката на личните податоци се врши по претходна изречна согласност на субјектот на личните податоци дадена во согласност со членот 13 став (2) точка 1) од овој закон.

(3) Одобрението од ставот (1) на овој член не е потребно во случај кога обработката на личните податоци е утврдена со закон во кој се содржани заштитни мерки и други мерки за заштита на правата и слободите на субјектите на личните податоци во согласност со одредбите од овој закон.

(4) За случаите од ставот (1) на овој член, Агенцијата одлучува со решение во рок од 90 дена од денот на приемот на барањето за добивање на одобрение.

(5) Против решението на Агенцијата од ставот (4) на овој член може да се поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежниот суд, во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Обработка во контекст на вработувањето

Член 85

(1) Со закон или со колективни договори може да се предвидат повеќе специфични правила за да се обезбеди заштита на правата и слободите во однос на обработката на личните податоци во контекст на вработувањето, особено за целите на вработување, исполнувањето на договорот за вработување, вклучувајќи извршување на обврските утврдени со закон или со колективни договори, управувањето, планирањето и организацијата на работата, еднаквоста и различноста на работното место, здравјето и безбедноста при работа, заштита на имотот на работодавачот или на потрошувачите за целите на остварување и користење на индивидуална или колективна основа на правата и бенефициите од вработувањето, а исто така и за целите на престанокот на работниот однос.

(2) Правилата од ставот (1) на овој член вклучуваат соодветни и конкретни мерки за заштита на човековото достоинство, легитимните интереси и фундаменталните права на субјектот на личните податоци, особено во однос на транспарентноста на обработката, преносот на личните податоци во рамките на група на правни лица или група на правни лица кои вршат заедничка економска дејност.

(3) Агенцијата дава мислење за тоа дали специфичните правила предвидени во законот или колективните договори од ставот (1) на овој член се усогласени со овој закон.

Заштитни мерки и отстапувања поврзани со обработката за целите на архивирање од јавен интерес, за научни или историски истражувања или за статистички цели

Член 86

(1) При обработката за цели на архивирање од јавен интерес, за научни или историски истражувања или за статистички цели, контролорот е должен да примени соодветни заштитни мерки за правата и слободите на субјектот на личните податоци во согласност со овој закон. Овие заштитни мерки обезбедуваат применување на технички и организациски мерки, особено во однос на почитувањето на начелото на обработка на

минимален обем на податоци. Овие мерки може да вклучуваат псевдонимизација под услов, наведените цели да може да се постигнат на овој начин. Кога наведените цели може да се постигнат преку понатамошна обработка, која што не дозволува или повеќе не дозволува идентификација на субјектите на лични податоци, тие цели се постигнати на овој начин.

(2) Кога личните податоци се обработуваат за научни или историски истражувања или за статистички цели, со закон можат да се предвидат отстапувања од правата наведени во членовите 19, 20, 22 и 25 од овој закон, во согласност со условите и заштитните мерки наведени во ставот (1) на овој член, до степен до кој постои веројатност овие права да го направат невозможно или сериозно да го попречат остварувањето на конкретните цели, а наведените отстапувања се потребни за постигнување на овие цели.

(3) Кога личните податоци се обработуваат за целите на архивирање од јавен интерес, со закон можат да се предвидат отстапувања од правата наведени во членовите 19, 20, 22, 23, 24 и 25 од овој закон во согласност со условите и заштитните мерки наведени во ставот (1) на овој член, до степен до кој постои веројатност овие права да го направат невозможно или сериозно да го попречат остварувањето на конкретните цели, а наведените отстапувања се потребни за постигнување на овие цели.

(4) Кога обработката наведена во ставовите (2) и (3) на овој член се користи истовремено и за друга цел, отстапувањата се применуваат единствено за обработката извршена за целите наведени во ставовите (2) и (3) на овој член.

Обработка на лични податоци од страна на цркви, верски заедници или религиозни групи

Член 87

Црквите, верските заедници или религиозните групи ги применуваат правила за заштита на личните податоци при обработката на личните податоци на физичките лица, согласно одредбите од овој закон.

Обработка на податоци за починати лица

Член 88

(1) Контролорот може да дава лични податоци за починатите лица само на оние корисници кои согласно закон се овластени да ги обработуваат овие лични податоци.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, контролорот е должен да ги даде податоците за починатото лице на лице кое е законски наследник на починатиот, а заради исполнување на легитимните интереси согласно закон и доколку починатиот писмено не го забранил давањето на таквите лични податоци.

(3) Контролорот може да ги даде податоците од ставот (2) на овој член на било кое друго лице кое ќе ги обработува овие податоци за научни или историски истражувања или за статистички цели доколку починатиот писмено не го забранил давањето на личните податоци, освен доколку поинаку не е утврдено со закон.

(4) Доколку починатиот не дал забрана во согласност со ставот (3) на овој член, лицата кои според закон се негови законски наследници, можат писмено да го забранат давањето на неговите податоци, освен доколку поинаку не е утврдено со закон.

Видео надзор

Член 89

(1) Одредбите од овој закон се применуваат и на обработката на личните податоци преку вршење на видео надзор, освен ако со друг закон поинаку не е предвидено.

(2) Одредбите од овој закон не се применуваат на обработката на личните податоци преку вршење на видео надзор од страна на физички лица исклучиво заради активности во домот.

(3) Контролорот кој врши видео надзор е должен да истакне известување. Известувањето мора да биде јасно, видливо и истакнато на начин што им овозможува на субјектите на лични податоци да се запознаат со вршењето на видео надзорот.

(4) Известувањето од ставот (3) на овој член содржи информација:

- дека се врши видео надзор,
- за името/називот на контролорот кој го врши видео надзорот и
- за начинот на кој може да се добијат информации за тоа каде и колку време се чуваат снимките од системот за видео надзор.

(5) Субјектот на лични податоци е информиран за обработката на личните податоци согласно со членовите 17 и 18 од овој закон, ако е истакнато известување согласно со ставовите (3) и (4) на овој член.

(6) Контролорот може да врши видео надзор само на просторот кој е доволен за исполнување на целите за кои е поставен.

(7) Контролорот задолжително ги известува вработените за вршење на видео надзор во службени или деловни простории.

(8) Снимките направени при вршење на видео надзор се чуваат до исполнување на целите за кои се врши, но не подолго од 30 дена, освен ако со друг закон не е предвиден подолг рок во кој се содржани заштитни мерки и други мерки за заштита на правата и слободите на субјектите на личните податоци во согласност со одредбите од овој закон.

(9) Во случај на поставување камери спротивно на одредбите од овој закон, сопственикот на системот за вршење на видео надзор презема мерки за нивно отстранување на сопствен трошок.

Обработка на лични податоци преку систем за вршење на видео надзор

Член 90

(1) Контролорот може да врши видео надзор во службени или деловни простории ако тоа е потребно за:

- заштита на животот или здравјето на луѓето,
- заштита на сопственоста,
- заштита на животот и здравјето на вработените поради природата на работата или
- обезбедување на контрола над влегувањето и излегувањето од службените или деловните простории само за безбедносни цели.

(2) Контролорот е должен да го уреди начинот на вршењето на видео надзор со посебен акт.

(3) Забрането е вршење на видео надзор во гардероби, соблекувални, санитарни јазли и други слични простории.

(4) Содржината и формата на актот од ставот (2) на овој член ги пропишува директорот на Агенцијата.

Вршење на видео надзор во едностанбени и повеќестанбени објекти

Член 91

(1) За вршење на видео надзор во едностанбени и повеќестанбени објекти задолжително е потребна писмена изјава за согласност од најмалку 70% од вкупниот број на сопственици, станари, односно закупци на становите.

(2) По обезбедување на согласноста од ставот (1) на овој член, потребно е сопствениците, станарите, односно закупците на становите задолжително да се информираат за отпочнување на функционирањето на системот за вршење на видео надзор.

(3) Забрането е пренесување на снимките од видео надзорот во едностанбените и повеќестанбените објекти преку кабелска телевизија (јавна или интерна мрежа), преку интернет или други електронски средства за пренос на податоци.

(4) Забрането е снимање на влезови на индивидуални станови на други сопственици, станари, односно закупци.

Анализа и периодична оценка

Член 92

(1) Контролорот е должен да врши анализа на целта, односно целите за која се поставува видео надзорот пред започнување на процесот за воспоставување на систем за вршење на видео надзор, освен ако со овој закон поинаку не е предвидено.

(2) Анализата од ставот (1) на овој член ги содржи причините за поставување на видео надзорот со образложение на потребата за исполнување на целта, односно целите во согласност со одредбите од член 90 став (1) од овој закон, како и опис на недвижните и движните ствари, односно простор кои ќе се заштитуваат со поставувањето на видео надзорот.

(3) Контролорот е должен да врши периодична оценка на постигнатите резултати од системот за вршење видео надзор на секои две години, а особено за:

- понатамошната потреба од користење на системот за вршење на видео надзор,
- целта, односно целите за вршење на видео надзор и
- можните технички решенија за замена на системот за вршење на видео надзор.

(4) Од извршената оценка од ставот (3) на овој член, контролорот е должен да изработи извештај како составен дел на документацијата за воспоставување на системот на вршење на видео надзор.

(5) Во извештајот од ставот (4) на овој член, контролорот задолжително ги внесува и статистичките показатели за пристапот до снимките направени при вршење на видео надзорот, како и начинот на искористување на снимките.

(6) Содржината на анализата од ставот (1) на овој член и извештајот од извршена периодична оценка на постигнатите резултати од системот за вршење видео надзор ги пропишува директорот на Агенцијата.

Барање за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци кое се однесува на обработка на лични податоци преку вршење на видео надзор

Член 93

(1) Во случај кога физичко лице ќе поднесе барање за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци кое се однесува на обработка на лични податоци преку вршење на видео надзор во едностанбени или повеќестанбени објекти,

подносителот на барањето е должен да ги наведе податоците за физичкото, односно правното лице против кое се поднесува барањето и тоа особено: име и презиме, адреса на живеење, односно назив и седиште на правното лице.

(2) Во случај кога барањето не ги содржи податоците наведени во ставот (1) на овој член, подносителот е должен на барање на супервизорот истите да ги достави во рок од осум дена од денот на приемот на барањето.

(3) Доколку подносителот не ги достави податоците од ставот (1) на овој член, односно не го дополни барањето во определениот рок, па поради тоа по истото не може да се постапува ќе се смета дека барањето не е ни поднесено, за што супервизорот ќе донесе решение за отфрлање на барањето кое не содржи правна поука.

(4) Во случај кога е поднесено барање согласно со ставот (1) на овој член, физичкото, односно правното лице против кое што е поднесено барањето е должно на барање на супервизорот да достави докази во врска со барањето, а особено:

- слика од мониторот на којшто се гледаат камерите од видео надзорот (print screen), како и фотографија за поставеноста на камерите преку кои се врши видео надзорот односно,

- нотарски заверена изјава дека не врши видео надзор на простор кој е во сопственост, односно владение на подносителот на барањето, а во врска со кој е поднесено барањето или

- изјава дека не врши видео надзор на простор кој е во сопственост, односно владение на подносителот на барањето, а во врска со кој е поднесено барањето, дадена усно на записник составен од страна на супервизорот.

(5) По доставување на доказите од ставот (4) на овој член, супервизорот врши супервизија согласно со овој закон.

Давање на лични податоци на корисници

Член 94

(1) Контролорот ќе ги даде личните податоци на користење на корисник за конкретен случај, кога е применливо, а врз основа на писмено барање од корисникот, доколку тој корисник согласно со закон е овластен да ги обработува тие лични податоци.

(2) Доколку обврската за давање на лични податоци на корисник е утврдена со закон и истата се врши со предвидена динамика, корисникот не поднесува писмено барање до контролорот согласно со одредбите на овој член.

(3) Писменото барање од ставот (1) на овој член мора да содржи причини, законска основа за користење на личните податоци, категорија на субјекти на лични податоци и категорија на личните податоци кои се бараат.

(4) Барањето од ставот (1) на овој член може да се поднесе и по електронски пат согласно со закон.

(5) Забрането е давање на лични податоци на користење на корисник чија обработка, односно користење не може да се врши согласно со одредбите од членовите 10 и 13 од овој закон и доколку целта заради која се бараат личните податоци е во спротивност со членот 9 став (1) алинеја 2 од овој закон.

(6) Личните податоци кои се обработени за целите на архивирање од јавен интерес, за научни или историски истражувања или за статистички цели не можат да се даваат на користење на корисник во форма која овозможува идентификација на физичкото лице на кое се однесуваат личните податоци.

(7) Во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член, контролорот е должен да води посебна евиденција за категориите на личните податоци кои се дадени на користење, корисникот на личните податоци, категоријата на субјекти на лични податоци, законскиот основ и причината за која овие лични податоци се дадени на корисникот.

(8) Личните податоци на овој член можат да се користат само во време кое е неопходно за остварувањето на конкретната цел предвидена со закон.

(9) По истекот на времето од ставот (8) на овој член, личните податоци мораат да се бришат, освен ако со закон поинаку не е предвидено.

Размена на лични податоци

Член 95

Одредбите од членот 94 од овој закон за давање на лични податоци на користење се однесуваат и на размената на лични податоци меѓу органите на државна власт и државните органи, освен доколку со закон поинаку не е уредено.

Директен маркетинг

Член 96

Обработката на лични податоци за цели на директен маркетинг кој вклучува и профилирање до оној степен до кој истото е поврзано со директниот маркетинг е дозволена само доколку личните податоци се обработуваат по претходна изречна согласност на субјектот на личните податоци согласно со членот 11 од овој закон.

VIII. ПРАВНИ СРЕДСТВА И ОДГОВОРНОСТ

Право на поднесување барање до Агенцијата

Член 97

(1) Секој субјект на лични податоци има право да поднесе барање до Агенцијата, доколку смета дека обработката на неговите лични податоци, ги прекршува одредбите од овој закон, притоа не доведувајќи ги во прашање кои било други управни или судски средства за правна заштита.

(2) Агенцијата го информира подносителот на барањето за текот и исходот од постапката, вклучувајќи ја можноста за судска заштита во согласност со членот 98 од овој закон.

(3) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (1) на овој член го пропишува директорот на Агенцијата.

(4) Агенцијата ќе одлучи дали во текот на постапката на спротивната страна ќе и ги открие личните податоци на подносителот на барањето, како и на сведокот.

(5) За поднесеното барање од ставот (1) на овој член, Агенцијата спроведува супервизија согласно со овој закон.

Право на ефективна судска заштита против одлуките на Агенцијата

Член 98

(1) Секое физичко или правно лице има право на ефективна судска заштита против правно обврзувачката одлука на Агенцијата која се однесува на него, притоа не доведувајќи ги во прашање кои било други управни или вон судски средства за правна заштита.

(2) Не доведувајќи ги во прашање кои било други управни или вон судски средства за правна заштита, секој субјект на лични податоци има право на ефективна судска заштита, кога Агенцијата согласно со надлежностите утврдени во членовите 65 и 66 од овој закон не постапила по барањето или не го информирала субјектот на лични податоци во рок од три месеци за исходот на постапката по поднесеното барање според членот 97 од овој закон.

Право на ефективна судска заштита против контролор или обработувач

Член 99

(1) Не доведувајќи ги во прашање кои било достапни управни или вон судски средства за правна заштита, вклучувајќи го и правото на поднесување на барање до Агенцијата во согласност со членот 97 од овој закон, секој субјект на лични податоци има право на ефективна судска заштита кога смета дека се повредени неговите права утврдени со овој закон, како резултат на обработката на неговите лични податоци спротивно од овој закон.

(2) Субјектот на лични податоци правото од ставот (1) на овој член, го остварува со поднесување на тужба до надлежниот суд согласно со закон.

Застапување на субјектите на лични податоци

Член 100

(1) Субјектот на лични податоци има право да овласти здружение, да поднесе барање во негово име во однос на заштитата на неговите лични податоци и да ги остварува правата од членовите 97, 98 и 99 од овој закон, како и кога тоа е предвидено во закон да го остварува и правото на надоместок од членот 101 од овој закон.

(2) Во статутот на здружението од ставот (1) на овој член основано согласно со закон, задолжително треба да бидат наведени целите кои се од јавен интерес, неговиот непрофитен карактер, како и истото треба активно да дејствува во областа на заштитата на личните податоци и во заштитата на правата и слободите на субјектите на лични податоци.

Право на надоместок на штета и одговорност

Член 101

(1) Секое лице кое претрпело материјална или нематеријална штета како резултат на прекршување од овој закон, има право да добие надоместок од контролорот или обработувачот за претрпената штета.

(2) Секој контролор кој е вклучен во обработката на лични податоци е одговорен за штетата предизвикана од таа обработка којашто ги прекршува одредбите од овој закон. Обработувачот е одговорен за штетата која е предизвикана од обработката, само доколку не ги почитувал обврските од овој закон кои се посебно наменети за обработувачите или кога дејствувал надвор од законските упатства на контролорот или во спротивност со нив.

(3) Контролорот или обработувачот се иззема од одговорност врз основа на ставот (2) на овој член, ако докаже дека на ниту еден начин не е одговорен за настанот кој ја предизвикал штетата.

(4) Кога во истата обработка се вклучени повеќе од еден контролор или обработувач или во иста обработка учествуваат и контролор и обработувач, и кога согласно со ставовите (2) и (3) на овој член, тие се одговорни за било каква штета предизвикана со

обработката, тогаш секој контролор или обработувач се смета за одговорен за целата штета, со цел да се обезбеди ефективен надоместок на штетата за субјектот на лични податоци (солидарна одговорност).

(5) Кога контролорот или обработувачот согласно став (4) на овој член исплатил целосен надоместок за предизвиканата штета, контролорот или обработувачот имаат право да побараат од другите контролори или обработувачи кои се вклучени во истата обработка на лични податоци, надоместок којшто одговара на нивниот дел од одговорноста за предизвиканата штета, во согласност со условите утврдени во ставот (2) на овој член.

(6) Постапката за остварување на правото на надоместок на штета на овој член се води пред надлежен суд согласно со закон.

IX. СУПЕРВИЗИЈА НАД ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Опфат и овластување за спроведување на супервизија

Член 102

(1) Супервизијата над заштитата на личните податоци во смисла од овој закон е системска и независна контрола над законитоста на преземените активности при обработката на личните податоци и нивната заштита во спроведувањето од овој закон и прописите донесени врз основа од овој закон, кое особено опфаќа истражување, проверка, давање насоки и превенција на контролорите и обработувачите (во натамошниот текст: супервизија).

(2) Супервизија врши Агенцијата преку супервизори за заштита на личните податоци (во натамошниот текст: супервизори).

(3) Супервизорите кои вршат супервизија, покрај општите услови утврдени за вработување согласно прописите за административни службеници, потребно е да имаат и високо образование од областа на правото или информатичките науки.

(4) Супервизорите се административни службеници.

Службена легитимација

Член 103

(1) Агенцијата на супервизорот му издава службена легитимација која му служи за докажување на неговото службено својство и која е должен да ја покаже при вршењето на супервизијата.

(2) Формата и содржината на службената легитимација од ставот (2) на овој член и начинот на издавање и одземање се пропишуваат од директорот на Агенцијата.

Видови на супервизија

Член 104

(1) Супервизија, супервизорот врши преку:

- редовна супервизија,
- вонредна супервизија и
- контролна супервизија.

(2) Редовната супервизија е најавена супервизија која се врши според годишна програма за супервизија што директорот на Агенцијата ја донесува до крајот на тековната за наредната година.

(3) Вонредната супервизија по правило е ненајавена супервизија и се врши во случај на поднесено барање согласно со одредбите од членовите 93, 97 и 100 од овој закон, по иницијатива поднесена од орган на државна власт, правно или физичко лице, по службена должност или во случај на сомневање на супервизорот за повреди на одредбите од овој закон.

(4) Контролна супервизија, супервизорот може да изврши во рок од шест месеци по истекот на последниот рок утврден за отстранување на констатираните повреди со решението од членот 107 став (4) од овој закон.

(5) Супервизијата од ставот (1) на овој член според методот и средствата кои се користат може да се врши и по електронски пат.

(6) Супервизијата од ставот (1) на овој член се врши во просториите на контролорот, односно обработувачот каде што се обработуваат личните податоци и/или во просториите на Агенцијата.

(7) Начинот на вршење на супервизијата од ставот (1) на овој член, како и формата, содржината и начинот на водење на евиденцијата за извршените супервизии ги пропишува директорот на Агенцијата.

Права на супервизорот

Член 105

При вршење на супервизијата, супервизорот може да:

- проверува општи и поединечни акти, датотеки, документи, компјутерски досиеја, информации и други докази во обем според предметот на супервизијата, како и да побара и задржи копии од истите во хартиена или електронска форма без надоместок,
- врши контрола во деловните или службените простории и други објекти каде што се врши обработка на личните податоци и бара увид во нивната обработка,
- врши увид во документи за лична идентификација на лица поради потврдување на нивниот идентитет во согласност со закон,
- бара од контролорот, односно обработувачот писмено или усно објаснување во врска со прашања од делокругот на супервизијата,
- бара експертска анализа и мислење кога е тоа потребно за супервизијата,
- употребува технички средства за фотографирање како и обезбедува видео записи кои можат да бидат искористени во супервизијата,
- ја испитува опремата со која се врши обработка на личните податоци и опремата каде што се чуваат личните податоци, како и испитување на информацискиот систем и информатичката инфраструктура во рамки на кои се врши обработка на личните податоци, со овластен претставник на контролорот, односно обработувачот,
- ги користи комуникациските уреди на контролорот, односно обработувачот заради исполнување на целите на супервизијата и
- обезбедува други потребни докази според предметот на супервизијата.

Обврски на контролорот и обработувачот при супервизија

Член 106

Контролорот, односно обработувачот е должен да му овозможи на супервизорот непречено вршење на супервизијата, а особено да:

- ги стави на увид сите исправи, податоци и информации (во хартиена или електронска форма) кои се потребни за вршење на супервизијата, како и да обезбеди копија на истите доколку е потребно,

- обезбеди присуство на сите одговорни, односно овластени лица кои се потребни за вршење на супервизијата,
- му обезбеди услови неопходни за непречена работа и утврдување на фактичката состојба и
- му овозможи пристап до просториите и опремата каде се врши обработка на личните податоци, односно се поврзани со обработката на личните податоци и се предмет на супервизијата.

Записник и мерки во случај на повреда на прописите

Член 107

(1) За извршената редовна или вонредна супервизија, супервизорот во рок од 30 дена од денот на завршувањето на супервизијата составува записник со наод на состојбата и утврдени повреди, при што истиот му се доставува на контролорот, односно обработувачот.

(2) Ако при супервизијата не се утврдени повреди на прописите за заштита на личните податоци или утврдените повреди се отстранети во текот на спроведувањето на супервизијата, односно до донесување на решението за отстранување на утврдените повреди при спроведувањето на супервизијата, супервизорот донесува решение за запирање на постапката, против кој незадоволната странка има право да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, ако при спроведувањето на супервизијата која се врши врз основа на барање согласно членовите 97 и 100 од овој закон, се утврдени повреди на прописите за заштита на личните податоци кои се отстранети во текот на спроведувањето на супервизијата, односно до донесување на решението за отстранување на утврдените повреди, супервизорот наместо решение за запирање на постапката од ставот (2) на овој член, донесува решение со кое го уважува барањето од членовите 97 и 100 од овој закон и утврдува повреда на заштитата на личните податоци, против кое незадоволната странка има право да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(4) За отстранувањето на утврдените повреди супервизорот донесува решение, со кое особено ги утврдува следните корективни мерки:

- комплетирање, ажурирање, исправање, откривање или обезбедување тајност на личните податоци,
- спроведување на дополнителни технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци,
- забрана на натамошна обработка на личните податоци,
- запирање на преносот на личните податоци во друга земја или меѓународна организација,
- обезбедување податоци или нивниот пренос до други субјекти,
- блокирање, бришење или уништување на личните податоци,
- демонтирање, преместување или отстранување на опрема, уреди, инсталации и системи со кои се обработуваат личните податоци,
- рок за донесување на документација, односно прописи согласно со одредбите од овој закон,
- рок за отстранување на повредите или
- други мерки согласно со членот 66 став 2 од овој закон.

(5) Ако со решението од ставот (4) на овој член на контролорот, односно обработувачот му е утврден рок за постапување согласно со овој закон, должен е по истекот на овој рок да ја извести Агенцијата дали постапил по истото, како и да достави соодветни докази.

(6) Против решението од ставот (4) на овој член може да се поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(7) Одредбите на овој член се применуваат и за поднесено барање во согласност со членот 93 од овој закон.

Записник за контролна супервизија

Член 108

(1) За извршената контролна супервизија се составува записник во кој супервизорот ќе констатира дека контролорот, односно обработувачот целосно постапил, делумно постапил или не постапил по решението од извршената редовна или вонредна супервизија.

(2) Во случај на непостапување, односно делумно постапување по решението, супервизорот поведува прекршочна постапка согласно со овој закон и Законот за прекршоците.

Поведување на прекршочна постапка

Член 109

(1) Ако при спроведувањето на супервизијата, супервизорот утврди повреда од овој закон, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка до Прекршочната комисија согласно одредбите од овој закон и Законот за прекршоците.

(2) Во случај на вршење редовна супервизија, доколку супервизорот утврди повреда на овој или друг закон, со решението од член 107 став (4) од овој закон му определува рокови за отстранување на утврдените повреди. По истекот на утврдените рокови со решението, супервизорот може да спроведе контролна супервизија согласно овој закон.

Х. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Прекршоци од I категорија

Член 110

(1) Глоба во износ до 2% од вкупниот годишен приход на контролорот или обработувачот-правно лице, (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот, доколку во таа година правното лице, започнало да работи, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) не обезбедува услови за верификација дека согласноста е дадена од законскиот застапник на детето во однос на услугите на информатичкото општество според одредбите на членот 12 од овој закон;

2) врши обработка за којашто не се бара идентификација на субјектот на личните податоци спротивно на одредбите на членот 15 од овој закон;

3) не применува техничка и интегрирана заштита на личните податоци според одредбите на членот 29 од овој закон;

4) не ги исполнува обврските во однос на постапување на заеднички контролори според одредбите на членот 30 од овој закон;

5) не определува овластен претставник на контролор или обработувач кој не е основан во Република Северна Македонија според одредбите на членот 31 од овој закон;

6) при ангажирање на обработувачи постапува на начин спротивен на одредбите на членот 32 од овој закон;

7) врши обработка без дадени упатства од страна на контролорот спротивно на одредбите на членот 33 од овој закон;

8) не води евиденција на активностите за обработка според одредбите на членот 34 од овој закон;

9) не соработува со Агенцијата на нејзино барање според одредбите на членот 35 од овој закон;

10) не ја исполнува обврската за безбедност на обработката според одредбите на членот 36 од овој закон;

11) не ја исполнува обврската за известување за нарушување на безбедноста на личните податоци според одредбите на членот 37 од овој закон;

12) не ги исполнува обврските за известување на субјектот на личните податоци за нарушување на безбедноста на личните податоци според одредбите на членот 38 од овој закон;

13) не врши проценка на влијанието на заштитата на личните податоци според одредбите на членот 39 од овој закон;

14) не врши претходна консултација според одредбите на членот 40 од овој закон;

15) не ја исполнува обврската за определување офицер за заштита на личните податоци според одредбите на членот 41 од овој закон;

16) не ги исполнува обврските за обезбедување на положбата на офицерот за заштита на личните податоци според одредбите на членот 42 од овој закон;

17) не обезбедува услови за вршење на работите на офицерот за заштита на личните податоци според одредбите на членот 43 од овој закон;

18) не ја исполнува обврската во однос на давање на лични податоци на корисници согласно одредбите на членот 94 од овој закон;

19) врши обработка на лични податоци за цели на директен маркетинг спротивно на одредбите на членот 96 од овој закон и

20) не овозможува вршење на супервизија според одредбите на членот 106 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службено лице во органите на државната власт за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице-контролор или обработувач за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ до 2% од вкупниот годишен приход на тело што спроведува мониторинг на усогласеноста на кодексот на однесување (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот, доколку во таа година телото започнало да работи, ќе му се изрече за прекршок ако постапува на начин спротивен на одредбите на членот 45 став (4) од овој закон.

(6) Глоба во износ до 2% од вкупниот годишен приход на сертификационно тело (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот, доколку во таа година сертификационото тело започнало да работи, ќе му се изрече за прекршок ако постапува на начин спротивен на одредбите на членовите 46 и 47 од овој закон.

(7) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во телото што спроведува мониторинг на усогласеноста на кодексот на однесување, односно на одговорното лице во сертификационото тело за прекршоците од ставовите (5) и (6) на овој член.

Прекршоци од II категорија

Член 111

(1) Глоба во износ до 4% од вкупниот годишен приход на контролорот или обработувачот-правно лице, (изразена во апсолутен износ) остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот, доколку во таа година правното лице, започнало да работи, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) не постапува според начелата поврзани со обработката на личните податоци предвидени во одредбите на членот 9 од овој закон;

2) не врши законска обработка според одредбите на членот 10 од овој закон;

3) не ги обезбедува условите за согласност според одредбите на членот 11 од овој закон;

4) врши обработка на посебни категории на лични податоци спротивно на одредбите на членот 13 од овој закон;

5) не ги исполнува обврските за извршување на правата на субјектот на личните податоци според одредбите на членот 16 од овој закон;

6) не доставува информации на субјектот на личните податоци при собирање на неговите лични податоци според одредбите на членот 17 од овој закон;

7) не доставува информации на субјектот на личните податоци кога личните податоци не се добиени од него според одредбите на членот 18 од овој закон;

8) не овозможува пристап на субјектот на личните податоци според одредбите на членот 19 од овој закон;

9) не врши исправка на личните податоци според одредбите на членот 20 од овој закон;

10) не ги исполнува обврските за правото на бришење (право да се биде заборавен) според одредбите на членот 21 од овој закон;

11) не овозможува ограничување на обработката на личните податоци според одредбите на членот 22 од овој закон;

12) не ја исполнува обврската за известување при исправка или бришење на личните податоци или ограничување на обработката според одредбите на членот 23 од овој закон;

13) не овозможува преносливост на податоците според одредбите на членот 24 од овој закон;

14) не постапува по поднесен приговор според одредбите на членот 25 од овој закон;

15) не ги исполнува обврските за регулирање на автоматското донесување на поединечни одлуки, вклучувајќи го и профилирањето според одредбите на членот 26 од овој закон;

16) не применува соодветни технички и организациски мерки според одредбите на членот 28 од овој закон;

17) не постапува според општото начело за пренос на лични податоци предвидено во одредбите на членот 48 од овој закон;

18) врши пренос на лични податоци врз основа на одлука за соодветност спротивно на одредбите на членот 49 од овој закон;

19) врши пренос на лични податоци кој подлежи на соодветни заштитни мерки спротивно на одредбите на членот 50 од овој закон;

20) врши пренос на лични податоци врз основа на задолжителните корпоративни правила спротивно на одредбите на членот 51 од овој закон;

21) врши пренос или откривање на лични податоци спротивно на одредбите на членот 52 од овој закон;

22) врши пренос на лични податоци во специфични ситуации спротивно на одредбите на членот 53 од овој закон;

23) не овозможува вршење на истражните овластувања на Агенцијата според одредбите на членот 66 став (1) од овој закон;

24) не постапува по корективните овластувања на Агенцијата според одредбите на членот 66 став (2) од овој закон;

25) врши обработка на матичен број на граѓанинот спротивно на одредбите на членот 83 од овој закон;

26) врши обработка на лични податоци без претходно добиено одобрение од Агенцијата според одредбите на членот 84 став (1) од овој закон;

27) не применува заштитни мерки според одредбите на членот 86 став (1) од овој закон и

28) врши обработка на податоци за починати лица спротивно на одредбите на членот 88 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службено лице во органите на државната власт за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице-контролор или обработувач за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.

Прекршоци – видео надзор

Член 112

(1) Глоба во износ од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице-контролор, ако:

1) врши видео надзор спротивно на одредбите на членот 89 од овој закон;

2) врши обработка на лични податоци преку систем за вршење на видео надзор спротивно на одредбите на членот 90 од овој закон;

3) врши видео надзор во едностанбени и повеќестанбени објекти спротивно на одредбите на членот 91 од овој закон; и

4) не врши анализа и периодична оценка според одредбите на членот 92 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршок од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службено лице во органите на државната власт за сторен прекршок од став (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице-контролор или обработувач за сторен прекршок од став (1) на овој член.

Одмерување на глоба

Член 113

(1) При одмерување на глобата во секој конкретен случај соодветно се разгледуваат следните елементи:

а) природата, тежината и времетраењето на повредата, земајќи ги предвид природата, обемот или целта на соодветната обработка, како и бројот на засегнати субјекти на лични податоци и степенот на нивната претрпена штета;

б) дали повредата е извршена намерно или од небрежност;

в) секоја преземена активност од контролорот или обработувачот за ублажување на последиците од штетите претрпени од страна на субјектите на личните податоци;

г) степенот на одговорност на контролорот или обработувачот, земајќи ги предвид техничките и организациските мерки кои се применуваат во согласност со членовите 29 и 36 од овој закон;

д) сите релевантни претходни прекршоци сторени од страна на контролорот или обработувачот;

ѓ) степенот на соработка со Агенцијата со цел отстранување на повредата и ублажување на можните негативни ефекти од таа повреда;

е) категориите на лични податоци врз кои влијае повредата;

ж) начинот на кој Агенцијата дознала за повредата, особено дали и до кој степен контролорот или обработувачот известил за повредата;

з) ако против засегнатиот контролор или обработувач во врска со истиот предмет на обработка претходно му биле изречени мерки од членот 66 став (2) од овој закон, неговото усогласување со тие мерки;

с) почитувањето на одобрените кодекси на однесување во согласност со членот 44 од овој закон или одобрените механизми за сертификација во согласност со членот 46 од овој закон и

и) сите други отежнувачки или олеснувачки фактори кои се применливи на околностите на случајот, како што се директно или индиректно остварени финансиски добивки или избегнати загуби поради повредата.

(2) Ако контролорот или обработувачот за иста или за поврзани операции на обработка намерно или од небрежност повредил неколку одредби од овој закон, вкупниот износ на глобата не може да го надминува износот одреден за најтешкиот прекршок.

Надлежност за прекршок

Член 114

(1) За прекршоците определени во членовите 110, 111 и 112 од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Агенцијата (во натамошниот текст: Прекршочен орган).

(2) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член ја води Комисија за одлучување по прекршок (во натамошниот текст: Прекршочна комисија) формирана од страна на директорот на Агенцијата.

(3) Прекршочната комисија е составена од два члена и претседател на Комисијата со нивни заменици.

(4) Членовите на комисијата и нивните заменици треба да имаат високо образование и работно искуство од најмалку една година на предметната материја, од кои најмалку еден е дипломиран правник со положен правосуден испит.

(5) Мандатот на членовите на Прекршочната комисија и нивните заменици е со времетраење од две години со право на повторен избор.

(6) Покрај членовите на Прекршочната комисија и нивните заменици директорот на Агенцијата може да определи секретар на Прекршочната комисија кој врши административни работи за Комисијата.

(7) Прекршочната комисија донесува деловник за својата работа.

(8) Прекршочната комисија има право да изведува докази и собира податоци кои се неопходни за утврдување на прекршокот, како и да врши други работи и презема дејствија утврдени со овој закон, Законот за прекршоците и/или со друг закон.

Судска заштита во прекршочна постапка

Член 115

(1) Против одлуката на Прекршочната комисија дозволено е користење на правно средство согласно со Законот за прекршоците.

Застареност

Член 116

(1) Прекршочната постапка не може да се поведе ниту да се води ако поминат две години од денот кога е сторена повредата на некое право загарантирано со овој закон.

(2) Застарувањето на прекршочното гонење започнува од денот кога е сторена повредата на некое право загарантирано со овој закон.

(3) Застарувањето не тече за времето за кое според законот гонење не може да започне или да продолжи.

(4) Застарувањето се прекинува со секое процесно дејствие што се презема заради гонење на сторителот на повредата.

(5) Застарувањето се прекинува и кога сторителот во времето додека тече рокот на застареноста стори исто така тежок или потежок прекршок.

(6) По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече.

(7) Застареност на прекршочното гонење настанува во секој случај кога ќе измине два пати онолку време колку што според овој закон се бара за застареност на прекршочното гонење.

XI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Започнати постапки

Член 117

(1) Започнатите постапки за инспекциски надзор, односно прекршочните постапки пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се довршат согласно одредбите од овој закон, доколку тие се поповолни за контролорот, односно обработувачот.

(2) Започнатите управни постапки пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се довршат според одредбите на Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15) и Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2005, 103/2008, 124/10, 135/11, 43/14, 153/15, 99/16 и 64/18), доколку тие се поповолни за странките.

(3) Преземените дејствија во врска со инспекциските надзори кои се започнати пред денот на влегувањето во сила од овој закон, ќе се довршат согласно одредбите на Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2005, 103/2008, 124/10, 135/11, 43/14, 153/15, 99/16 и 64/18) и прописите донесени врз основа на тој закон.

Преоден режим за Агенцијата

Член 118

(1) Дирекцијата за заштита на личните податоци со денот на влегувањето во сила од овој закон, продолжува да работи како Агенцијата за заштита на личните податоци.

(2) Вработените од Дирекцијата за заштита на личните податоци со денот на влегувањето во сила на овој закон продолжуваат да работат во Агенцијата.

(3) Со денот на влегувањето во сила на овој закон, Агенцијата ги презема предметите, архивата, материјалните, техничките, просторните и другите средства за работа неопходни за спроведување од овој закон од Дирекцијата за заштита на личните податоци.

(4) Агенцијата ќе го усогласи своето работење во согласност со одредбите од овој закон во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(5) Централниот регистар на збирки на лични податоци кој е воспоставен со Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2005, 103/2008, 124/10, 135/11, 43/14, 153/15, 99/16 и 64/18) ќе продолжи да функционира како евиденција на збирки на лични податоци со висок ризик согласно одредбите од овој закон, при што контролорите се должни во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да достават известување за пријавените збирки на лични податоци, според одредбите од членот 71 од овој закон. По пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската унија, одредбите од членот 71 од овој закон кои се однесуваат на водењето на евиденција на збирки на лични податоци со висок ризик ќе престанат да се применуваат, при што податоците содржани во евиденцијата се чуваат трајно согласно прописите за архивски материјал.

(6) Директорот и заменикот директор на Дирекцијата, со денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе ја извршуваат својата функција како директор и заменик директор на Агенцијата за заштита на личните податоци, се до денот на истекување на нивниот мандат според Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2005, 103/2008, 124/10, 135/11, 43/14, 153/15, 99/16 и 64/18).

(7) Агенцијата е правен следбеник на сите права и обврски на Дирекцијата за заштита на личните податоци.

Период на усогласување

Член 119

Контролорите и обработувачите се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Усогласување на прописите со кои се уредува собирањето, обработката, чувањето, користењето и доставувањето на лични податоци

Член 120

Законите и другите прописи со кои се уредува собирањето, обработката, чувањето, користењето и доставувањето на лични податоци, ќе се усогласат со одредбите од овој закон во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Период на донесување на подзаконски акти

Член 121

(1) Подзаконските акти предвидени со овој закон, директорот на Агенцијата ќе ги донесе во рок од 18 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на започнувањето на примената на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи доколку не се во спротивност со одредбите од овој закон.

Престанување на примена

Член 122

Одредбите од глава II (освен член 12), III, IV (освен членови 46 и 47), V и VIII од овој закон ќе престанат да се применуваат до пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Престанување на важење

Член 123

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2005, 103/2008, 124/10, 135/11, 43/14, 153/15, 99/16 и 64/18).

Влегување во сила

Член 124

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.